

ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARAD

ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN JUDEȚUL ARAD

BENEFICIAR: CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

ELABORATOR:

**URBAN TEAM S.R.L.
Administrator: urb. Dana APOSTOL**

DENUMIRE PROIECT:
**ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN
ARAD**

FAZA DE PROIECTARE:
**ETAPA I: STUDII FUNDAMENTARE
PROGNOZA PRIVIND EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN JUDEȚUL ARAD**

CONTRACT NR.:
228/12.11.2019

BENEFICIAR:
CONSILIUL JUDEȚEAN ARAD

PREȘEDINTELE CONSILIULUI JUDEȚEAN ARAD:
Iustin-Marinel CIONCA-ARGHIR

ARHITECT ȘEF AL JUDEȚULUI ARAD:
arh. Florin VÎRVESCU

PROIECTANT:
S.C. URBAN TEAM S.R.L.

ADMINISTRATOR:
urb. Dana APOSTOL

ȘEF PROIECT:
urb. Victor GHEORGHE

VERIFICATOR PROIECT:
dr. urb. Liviu VELUDA

COLECTIV DE ELABORARE:**URBAN TEAM S.R.L.**

urb. dipl. Victor GHEORGHE Șef proiect complex,
Specialist urbanist, atestat RUR

dr. urb. dipl. Liviu VELUDA Verificator proiect complex,
Specialist urbanist, atestat RUR

urb. dipl. Dana APOSTOL Specialist urbanist, atestat RUR

urb. dipl. Gabriel CODREANU Specialist urbanist, atestat RUR

ms. urb. Iulian STAN Specialist urbanist

ms. urb. Radu CĂPRARU Specialist urbanist

dr. soc. Alina-Tincuța CHICOȘ Sociolog, atestat RUR

tehn. Bogdan SANDU Tehnician pentru urbanism și
amenajarea teritoriului

CUPRINS

Capitolul 1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC	1
1.1. INTRODUCERE	1
1.2. VOLUMUL POPULAȚIEI ȘI DENSITATEA.....	1
1.2.1. Volumul populației.....	1
1.2.2. Densitatea populației	1
1.3. EVOLUȚIA POPULAȚIEI.....	2
1.3.1. Populația la recensăminte.....	2
1.3.2. Evoluția populației pe medii rezidențiale	3
1.4. STRUCTURA POPULAȚIEI PE MEDII, SEXE, GRUPE DE VÂRSTĂ, ETNII ȘI RELIGII 5	5
1.4.1. Structura populației pe sexe și pe medii rezidențiale.....	5
1.4.2. Structura populației pe grupe de vârste și sexe	6
1.4.3. Structura populației pe grupe mari de vârstă	8
1.4.4. Structura populației pe etnii și religii.....	12
Capitolul 2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI	14
2.1. MIȘCAREA NATURALĂ.....	14
2.1.1. Natalitatea.....	14
2.1.2. Mortalitatea.....	16
2.1.3. Sporul natural.....	17
2.2. MIȘCAREA MIGRATORIE	18
2.3. SPORUL ANUAL DEMOGRAFIC.....	20
Capitolul 3. PROGNOZA POPULAȚIEI.....	21
3.1. VARIANTELE DE PROGNOZĂ.....	21
3.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN VARIANTA MEDIE DE PROGNOZĂ.....	23
CONCLUZII.....	25
BIBLIOGRAFIE.....	26
A n e x e.....	27
Anexa nr. 1: DENSITATEA POPULAȚIEI ÎN ANUL 2019.....	28
Anexa nr. 2: MIȘCAREA NATURALĂ – SPORUL NATURAL ÎN ANUL 2018.....	29
Anexa nr. 3: MIȘCAREA POPULAȚIEI – SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018.....	30
Anexa nr. 4: MIȘCAREA MIGRATORIE – RATA SPORULUI MIGRATORIU ÎN ANUL 2018	31
Anexa nr. 5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019.....	32

LISTA TABELELOR ȘI A FIGURILOR

Tabel nr. 1: Structura populației județului Arad pe medii, în context suprateritorial	1
Tabel nr. 2: Densitatea populației județului Arad în context suprateritorial	2
Tabel nr. 3: Evoluția populației județului pe medii, la recensăminte	3
Tabel nr. 4: Distribuția populației pe sexe și grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009.....	8
Tabel nr. 5: Structura populației după etnie în Județul Arad, la Recensământul din 2002	12
Tabel nr. 6: Structura populației din Arad după etnie, pe medii, la Recensământul din 2011 ..	12
Tabel nr. 7: Structura populației după religii, pe medii, la Recensământul din 2011	13
Tabel nr. 8: Evoluția natalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 2000-2018 (rate ‰)	14
Tabel nr. 9: Evoluția mortalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 1992-2016 (rate ‰)	16
Tabel nr. 10: Mișcarea naturală a populației urbane a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018.....	18
Tabel nr. 11: Mișcarea naturală a populației rurale a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018.....	18
Tabel nr. 12: Mișcarea migratorie a populației județului Arad în 2018, pe medii.....	19
Tabel nr. 13: Evoluția numărului de UAT pe categorii de mărimi de populație, în varianta de prognoză 2040, comparativ cu anul de referință 2019	22
Figura nr. 1: Evoluția populației județului Arad la Recensăminte.....	3
Figura nr. 2: Evoluția populației județului Arad în perioada 2008-2019, pe medii	4
Figura nr. 3: Distribuția populației pe sexe și medii (2019).....	6
Figura nr. 4: Piramida vârstelor pe sexe în anul 2019, comparativ cu anul 2009.....	7
Figura nr. 5: Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în anul 2019, în context suprateritorial.....	9
Figura nr. 6: Evoluția natalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)	15
Figura nr. 7: Evoluția mortalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)	17
Figura nr. 8: Evoluția sporurilor anual, natural și migratoriu, în perioada 2010-2016, în Arad (‰)	20
Figura nr. 9: Evoluția populației în varianta medie de prognoză 2040, pentru cele mai afectate localități de scăderea populației în perioada 2019-2040	23
Figura nr. 10: Evoluția populației județului Arad pe medii, în perioada 2000-2040 (varianta medie de prognoză)	24

Capitolul 1. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ȘI POTENȚIALUL DEMOGRAFIC**1.1. INTRODUCERE**

Studiul de fundamentare privind analiza populației și a potențialului demografic are ca obiectiv identificarea stării resurselor umane care condiționează dezvoltarea județului și s-a elaborat pe baza Recensămintelor Populației și ale Locuințelor 1992, 2002 și 2011, precum și pe datele furnizate de Institutul Național de Statistică, baza de date TEMPO online și Direcția Județeană de Statistică Arad. Analizele teritoriale efectuate în această fază au fost realizate în context interjudețean, regional și național și vor fundamenta elaborarea diagnosticului general, în etapele următoare ale planului de amenajare a teritoriului județean.

1.2. VOLUMUL POPULAȚIEI ȘI DENSITATEA**1.2.1. Volumul populației**

Volumul populației județului, pe cele două medii rezidențiale, are o structură relativ similară comparativ cu valorile înregistrate la nivel național, în sensul că populația urbană din Arad reprezintă 56,6%, valoare cu 0,2 puncte procentuale (pp) peste ponderea populației urbane a României (vezi tabelul de mai jos). Putem afirma că populația județului este majoritar urbană, însă cu o pondere inferioară față de ponderea la nivel regional, ceea ce înseamnă că sunt alte județe intraregionale cu un grad de urbanizare mai crescut decât al județului Arad.

Vom vedea în analiza evoluției populației că populația urbană din județ a fost preponderent majoritară în ultimii 15 de ani, în ciuda fluxurilor migrației de revenire în rural, în perioadele de recesiune economică a orașelor.

Tabel nr. 1: Structura populației județului Arad pe medii, în context suprateritorial

Unitate teritorială	Populație 2019	Urban %	Rural %
România	22154572	56.4	43.6
Regiunea Vest	1998017	62.6	37.4
Județul Arad	469976	56.6	43.4

Sursa primară de date: Baza TEMPO online, a INS

1.2.2. Densitatea populației

Populația județului Arad era la 1 iulie 2019 de 469976 locuitori, cu o densitate medie de 61 loc/km², înscriindu-se printre județele cu densitate având valoare egală cu media națională, dar mai mare decât cea a regiunii din care face parte (vezi tabelul de mai jos). Comparativ cu mediile contextului suprateritorial, densitatea în județul Arad este similară cu valoarea înregistrată în Regiunea Vest (62 locuitori/km²), însă este mai mică față de valoarea de la nivel național (93 locuitori/km²).

Tabel nr. 2: Densitatea populației județului Arad în context suprateritorial

Unitate teritorială	Suprafața km ²	Populație 2019	Densitatea
România	238390,7	22154572	93
Regiunea Vest	32033,2	1998017	62
Județul Arad	7754,1	469976	61

Sursa primara de date: Baza TEMPO online, a INS

În ceea ce privește distribuția teritorială a densității populației putem constata că în general în rural valoarea ei medie este de aproximativ 6,5 ori mai mică decât în urban (31 față de 207 locuitori/km²).

Dacă analizăm gruparea unităților administrativ teritoriale după acest indicator putem vedea (în anexa nr. 1: *Densitatea populației în anul 2019*) că valorile densității în rural cuprind un interval extrem de larg, de la 3-10 locuitori/ km² (comunele Șiștarovăț, Tauț, Petriș, Chisindia, Ususău, Bârzava și Brazii), până la 100-120 locuitori/km² (comunele Macea, Zădăreni, Vladimirescu și Livada). Cea mai mare densitate din mediul rural se înregistrează în comuna Livada – 189 locuitori/ km².

Cum era de așteptat, municipiile și orașele județului au cea mai mare densitate de populație, cu 146 locuitori/km² în orașul Sântana și 759 locuitori/km² în municipiul reședință Arad. Densități mai mari de 100 locuitori/ km² înregistrează numai localitățile din jurul acestor municipii, cu precădere cele situate în nordul lor. Cea mai mică densitate urbană o au orașele Nădlac și Pecica (59 locuitori/km²), sub media județeană. Chișineu-Criș, Ineu, Lipova și Sebiș au densități peste 70 locuitori/km², dar până în 100 locuitori/km². Orașele Curtici și Pâncota au densități similare, în jur de 120 locuitori/km² (vezi planșa cu densitatea populației). Pecica, deși este al doilea oraș, după Sântana, ca mărime a populației, înregistrează densitate mai mică față de celelalte uat-uri urbane, datorită suprafeței sale administrative mai mari, comparabilă cu a municipiului reședință de județ.

Aradul deține 3,3% din teritoriul României, ocupând ca întindere locul 6 pe țară între județe și locul 20 ca mărime a volumului populației.

1.3. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

1.3.1. Populația la recensăminte

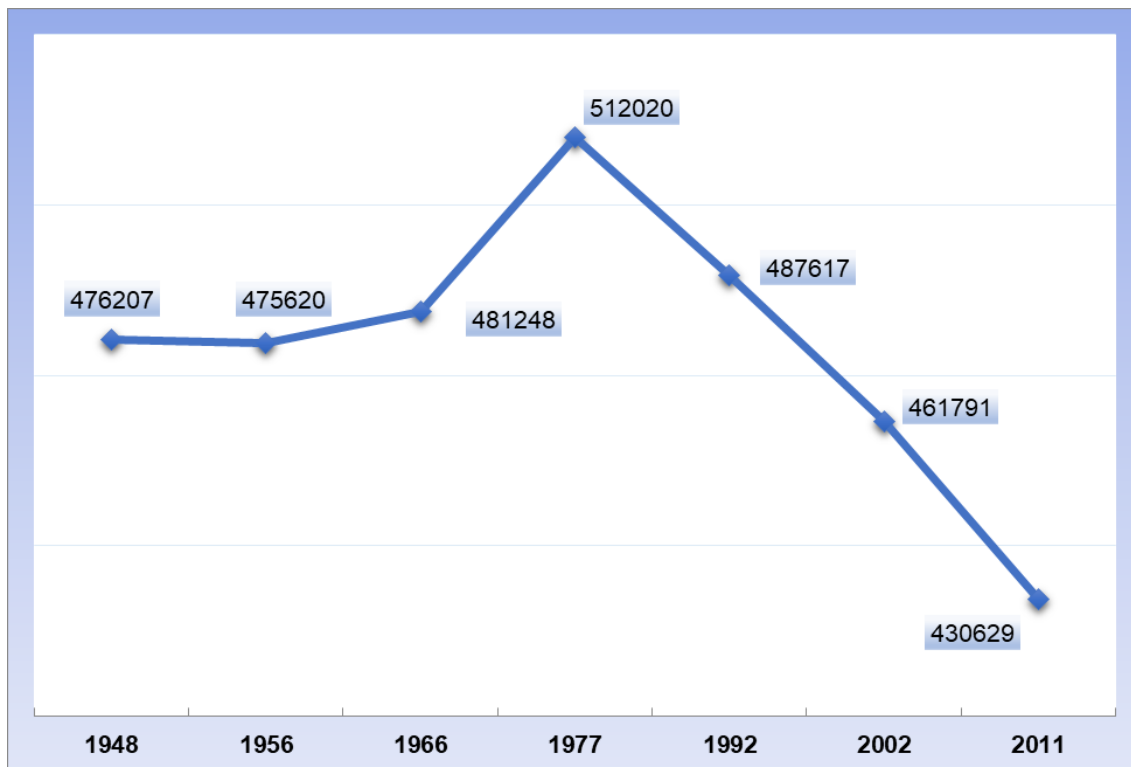
Ritmul, amploarea și calitatea vieții socio-economice în zona studiată sunt direct influențate de evoluția demografică în general, definită de mișcarea naturală, cu procesul de îmbătrânire demografică în special, și de mișcarea migratorie.

Analizând datele de la recensămintele din 1956 până în 1992, dar și pe cele din ultimii ani, constatăm că populația județului Arad a înregistrat cea mai importantă creștere în perioada 1956-1977 (vezi figura de mai jos), când volumul acesteia s-a mărit cu 8% în cei 21 de ani. Este perioada în care a avut loc cea mai puternică urbanizare a județului, în sensul că populația urbană a crescut cu 60%, în detrimentul celei rurale, care înregistrează o diminuare în volum cu 16% între aceleași recensăminte.

În anul 1992 ajunge să se înregistreze un volum de populație comparabil cu cel înregistrat la recensământul din anul 1966, după care se instalează un trend de descreștere constant.

Figura nr. 1: Evoluția populației județului Arad la Recensăminte

Sursa de date primară: INS, Recensământul Populației și al Locuințelor 2002, 2011,

Între ultimele două recensăminte populația totală scade, mai accentuat în mediul rural (vezi tabelul de mai jos), cu 15,4 %, tendință ce se menține anual în perioada intercensitară, dar și în anii de după ultimul recensământ.

Tabel nr. 3: Evoluția populației județului pe medii, la recensăminte

Județ / Mediu	1977=100%		1992=100%	
	1992	2002	2002	2011
Arad	95,2	90,2	94,7	88,3
Urban	108,5	99,6	91,8	93,6
Rural	84,0	82,2	97,9	82,5

Sursa: INS, Recensământul Populației și al Locuințelor 2002, 2011, prelucrări personale

1.3.2. Evoluția populației pe medii rezidențiale

În context suprateritorial, patern-ul evoluției este relativ similar în Arad față de cel la nivel național, cu diferențe de intensitate a scăderii populației, pe perioada ultimilor 11 ani. Astfel în intervalul 2009 – 2019, județul Arad înregistrează o diminuare a populației totale

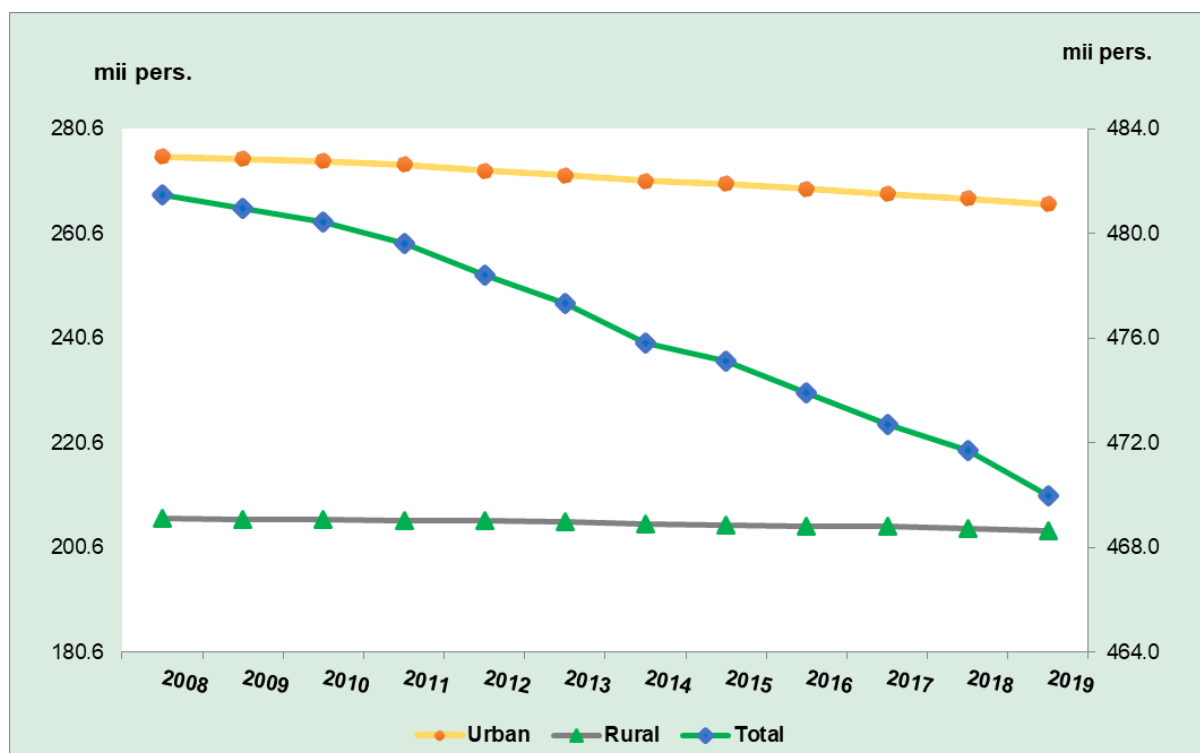

(-2,3%) mai accentuată comparativ cu media națională (-1,6%), însă similară cu cea regională (-2,4%). Pe medii, intensitatea scăderii populației urbane a fost mai crescută pentru județul Arad (-3,2%) față de nivelul de analiză național (-2,1%), însă populația rurală a scăzut cu același procent la ambele niveluri teritoriale (-1,1%). În schimb, în Regiunea Vest scăderea populației totale are loc exclusiv pe seama populației urbane (-5,4%), deoarece populația rurală regională crește cu 3,1% în tot acest timp.

Faptul că la nivelul Regiunii Vest, mediile evolutive sunt negative pentru populația urbană, cu valori mai mici în Arad, demonstrează că Arad este un județ cu o conservare a gradului de urbanizare mai mare comparativ cu celelalte județe intraregionale.

În cele două medii rezidențiale trendurile evoluției populației sunt descendente în perioada 2008 – 2019, însă au intensități diferite, cu scădere mai accentuată în mediul urban. Astfel, dacă în perioada 2011-2012 populația rurală rămâne constantă, populația urbană scade cu (-0,4%). După anul 2016 acesta va fi ritmul de scădere al populației urbane până în anul 2019, pe când populația rurală va scădea doar cu (-0,1%) anual. Trendul întregii perioade analizate a fost unul de scădere constantă înregistrându-se cu (-2,4%) mai puțină populație la nivelul județului Arad, cu scădere mai accentuată în mediul urban (-3,3%) față de rural (-1,2 %) pe perioada celor 12 ani.

Figura nr. 2: Evoluția populației județului Arad în perioada 2008-2019, pe medii

Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS (Axa Total județ este axă secundară)

În intervalul 2009-2019, dinamica populației nu a avut aceeași tendință la nivel de unitate administrativ-teritorială (vezi anexa nr.2: *Evoluția populației în perioada 2009-2019*). Pe teritoriul județului Arad, cele mai importante scăderi ale populației s-au înregistrat în comunele din arealul central-estic al județului, atât pe axa sud-nord, cât și în estul extrem. Comunele județului cu scăderi accentuate de populație sunt: Hălmăgel (-23,3%), Hălmagiu

(-21,2%), Dezna (-19,1%), Tauț (-17,7%), Moneasa (-16,6%), Pleșcuța (-16,6%), Ignești (-16,6%), Vârfurile (-15,0%), Cărand (-14,8%), Chisindia (-12,4%) și Petriș (-11,8%).

Din cele 10 localități urbane, șase pierd din efectivele de populație, însă orașele Sebiș (-7,0%) și Chișineu-Criș (-6,1%) situate în partea estică și, respectiv, nord-vestică a județului, înregistrează cele mai accentuate scăderi de populație. Municipiul Arad înregistrează o scădere cu 4% a populației în intervalul analizat. Orașele cu creșteri de populație sunt: Sântana (1,3%), Curtici (1,7%) și Pecica (1,7%). În orașul Pâncota volumul populației rămâne constant.

Comunele cu creșteri de populație sunt în jur de 33% din totalul uat-urilor rurale, iar cele cu creșterile cele mai accentuate sunt grupate pe axa nord-sud și în estul din proximitatea municipiului Arad: Vladimirescu (17,9%), Livada (15,2%), Șofronea (11,7%) și Zădăreni (10,5%). O altă comună cu creștere de populație de peste 6% este Șiștarovăț, care împreună cu Ususău (1,8%) reprezintă singurele localități din sudul județului cu evoluție pozitivă.

Ca tendință generală putem afirma că la nivelul județului Arad populația s-a aflat într-o continuă scădere în ultimii 25 de ani, cu tendințe evolutive diferite în mediile de rezidență, pe anumite intervale de timp. Dacă inițial populația urbană a cunoscut un ritm de creștere superior celui din rural, înregistrând în perioada 1995-2005 o creștere cu 7%, populația rurală scade cu 10% în acești 10 ani, iar din 2005 până în anul 2008 tendințele se inversează, iar populația urbană intră pe un trend descrescător (-0,6%) și populația rurală pe unul ușor crescător (0,6%). După anul 2008, populația scade în ambele medii de rezidență, însă populația urbană se menține ca pondere majoritară în total populație. În ultimii ani populația rurală tinde să scadă într-un ritm ușor inferior celui urban, iar schimbările de stil de viață din ultimii ani, cu preferință rezidențială în proximitatea aglomerațiilor urbane, au determinat o creștere în volum a populației rurale din jurul municipiului Arad. Însă oricare ar fi fluctuațiile efectivelor de populație, județul Arad rămâne un teritoriu cu un grad de urbanizare mult mai crescut comparativ cu alte județe ale țării.

1.4. STRUCTURA POPULAȚIEI PE MEDII, SEXE, GRUPE DE VÂRSTĂ, ETNII ȘI RELIGII

1.4.1. Structura populației pe sexe și pe medii rezidențiale

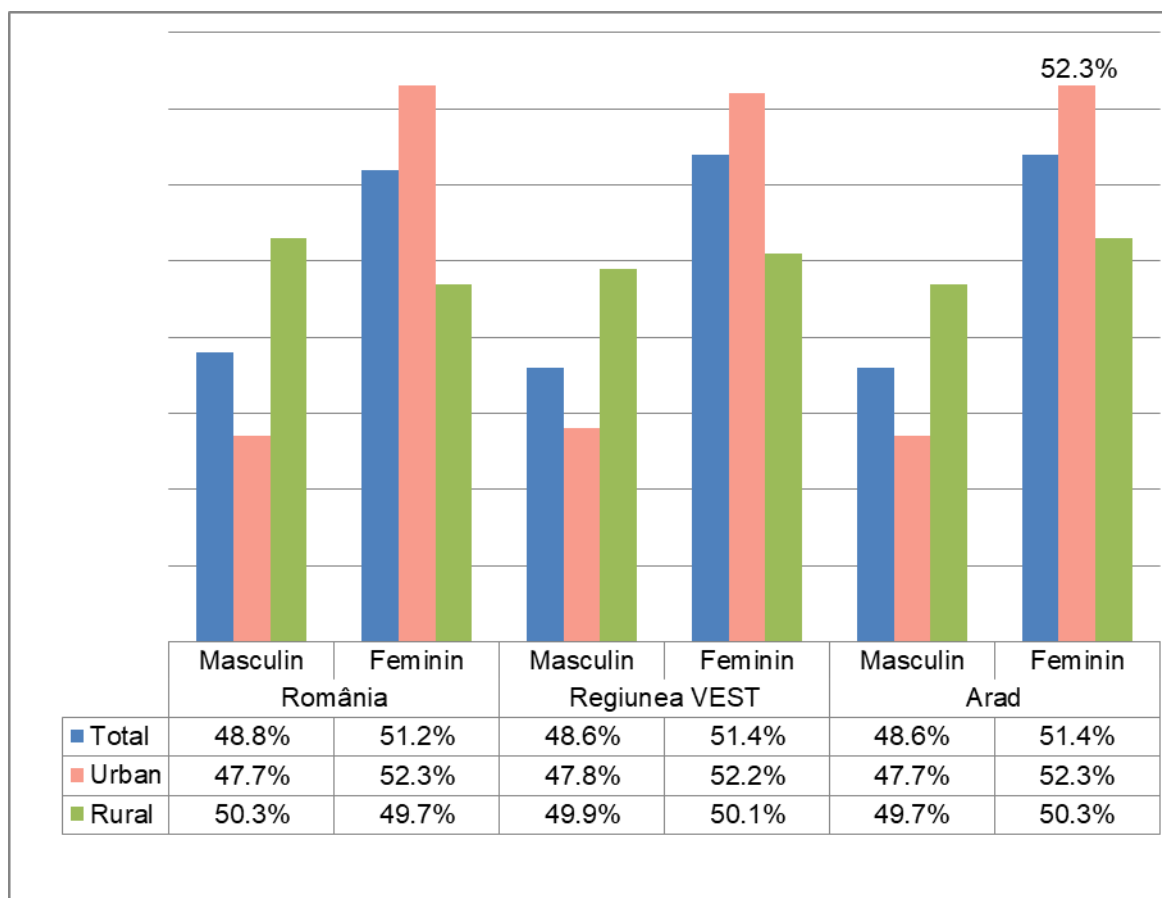
Distribuția populației județului Arad pe sexe reflectă un relativ echilibru între ponderea populației feminine și a celei masculine. Comparând distribuția populației pe sexe înregistrată la nivel național și regional cu cea a județului, observăm că există mici diferențe între cele trei distribuții. Astfel, populația feminină are o pondere mai mare în județul Arad față de contextul suprateritorial (vezi figura de mai jos), în special în mediul rural, unde pe celelalte niveluri de analiză populația masculină este mai numeroasă decât cea feminină, pe când la nivelul județului analizat raportul este inversat. Se poate vorbi de o ușoară feminizare a populației județului.

Referitor la distribuția pe medii, am văzut în tabelul nr.1 distribuția populației pe medii rezidențiale, înregistrată la nivel național, unde ponderea populației urbane este superioară celei rurale, situație similară cu județul Arad. Însă aici gradul de urbanizare este ușor mai crescut comparativ cu media națională (54,4%). Dacă privim, în schimb, mediile regionale, observăm că regiunea Vest este urbană prin compoziția ei (62,6%), cu un grad de urbanizare

mult superior județului Arad (54,6%), ceea ce înseamnă că există județe în componența regiunii Vest cu ponderi mai mari de populație urbană.

Figura nr. 3: Distribuția populației pe sexe și medii (2019)

Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS

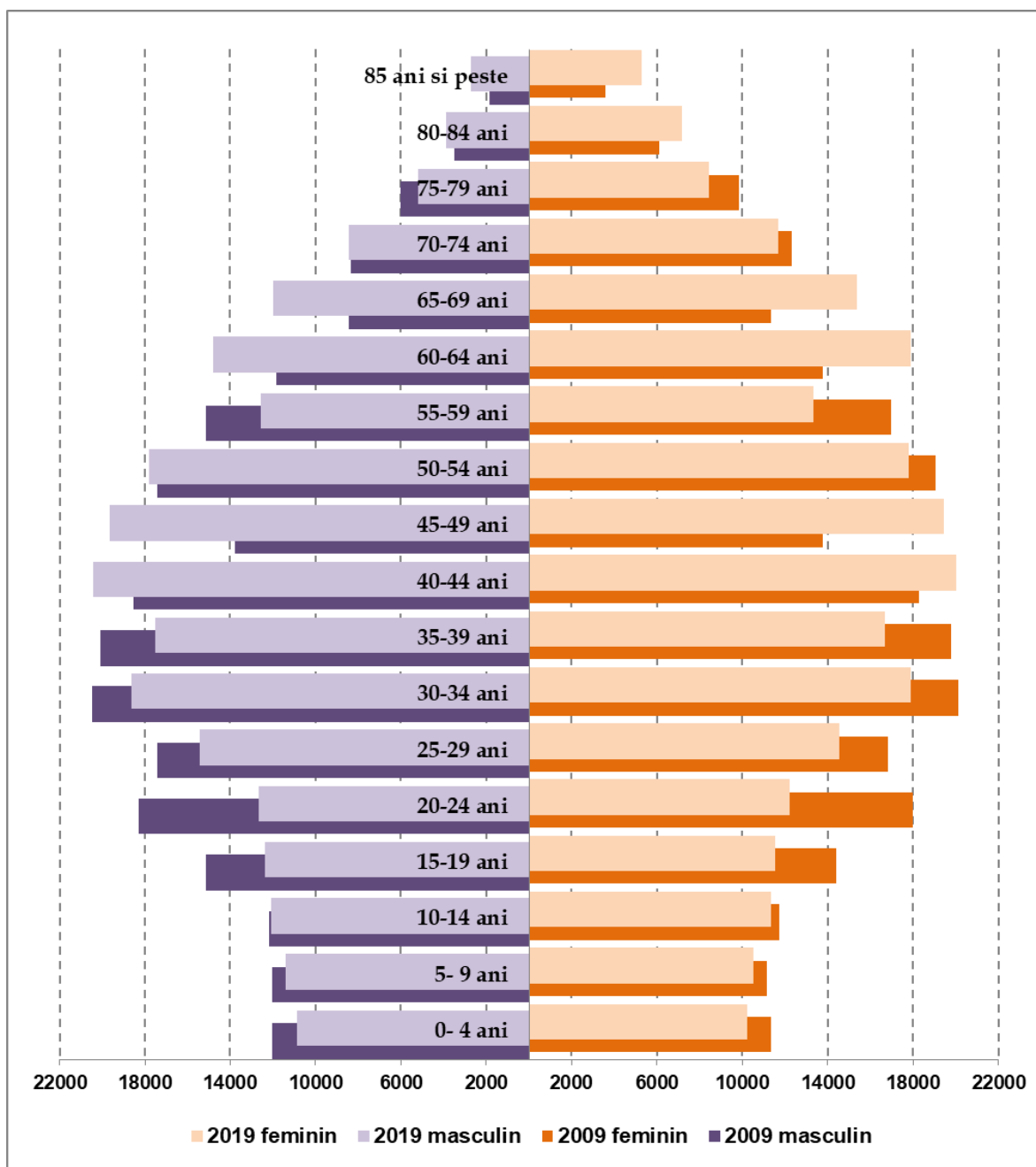
În concluzie, analizând distribuția populației pe sexe și medii constatăm că în urban ponderea populației feminine (52,3%) este mai ridicată decât în rural (50,3%), și a avut tendințe ușoare de creștere în ultimii 15 ani. Deși nu se poate vorbi de o diferență semnificativă a distribuției populației pe sexe față de contextul suprateritorial, este de remarcat totuși tendința de feminizare a mediului urban, pentru toate nivelurile de analiză, cu accente mai puternice în cazul județului Arad.

1.4.2. Structura populației pe grupe de vârste și sexe

Compoziția pe vârste și sexe a populației are o importanță deosebită din punct de vedere demografic, ea determinând, într-o măsură decisivă, potențialul biologic de creștere a unei populații și influențând nivelul tuturor componentelor schimbării populației.

Figura nr. 4: Piramida vârstelor pe sexe în anul 2019, comparativ cu anul 2009

Sursa de date primară: Baza de date TEMPO online a INS, prelucrări personale

Din punct de vedere socio-economic, structura populației pe sexe și vârste condiționează semnificativ mărimea potențială a forței de muncă, structura ocupațională a populației și structura cererii de bunuri și servicii. Cunoașterea structurii populației pe vârste permite anticiparea tendinței de dezvoltare a unor fenomene demografice deja instalate.

În figura de mai sus, care detaliază distribuția populației pe sexe și grupe mici de vârstă, se poate observa distribuția relativ echilibrată a populației pe cele două sexe, mai puțin în cazul categoriilor de vârstă de peste 60 de ani, când populația feminină crește ca pondere. Comparativ cu anul 2009, populația cu vârste cuprinse între 60 - 64 de ani este mult mai

numeroasă în 2019, în special pentru partea feminină, rezultând o nevoie în creștere de servicii pentru populația care se pregătește să iasă din activitate și de pe piața muncii.

Fenomenul este cunoscut în demografie și explicabil prin speranța de viață mai mare la femei, dat fiind faptul că mortalitatea la aceste categorii de vârste este mai accentuată în rândul bărbaților. Piramida vârstelor pentru județul Arad, la nivelul anului 2019, ne indică faptul că segmentul cu cea mai mare reprezentare în populație este cel al persoanelor cu vârste cuprinse între 40 - 44 de ani, urmat fiind de cele între 45 - 50 de ani și de cele între 30 - 34 ani, ceea ce denotă efective mari ale populației relativ tinere, important rezervor de resursă de muncă. Cu toate acestea, din îngustarea bazei piramidei se poate afirma că populația foarte tânără se micșorează în volum, din cauza scăderii constante a natalității în intervalul 1992-2002, existând totuși tendințe de redresare a acesteia în ultimii 4 ani, mai ales pe seama populației rurale.

1.4.3. Structura populației pe grupe mari de vârstă

Distribuția populației pe grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009, ne arată că populația Județului Arad a cunoscut un accentuat proces de îmbătrânire demografică, în sensul că ponderea de copii în total populație a scăzut, cu intensitate mai mare în rândul populației feminine, de la 14,7% în 2009 la 14,2% în 2019 (vezi tabelul de mai jos), iar ponderea de populație vârstnică a crescut cu 2,3 pp. Acest fapt este determinat în primul rând de scăderea natalității, după cum vom vedea la analiza mișcării populației. În ultimii 10 ani scade și ponderea populației în vârstă de muncă, mai ales în rândul femeilor, și crește ponderea vârstnicilor, mai ales în rândul bărbaților.

Tabel nr. 4: Distribuția populației pe sexe și grupe mari de vârstă în anul 2019, comparativ cu anul 2009

Grupe principale de vârstă	0 –14 ani			15 –64 ani			65 ani și peste		
	2009	2019	evoluție 2019/2009	2009	2019	evoluție 2019/2009	2009	2019	evoluție 2019/2009
Femei	34257	32126	-6.2	170945	161455	-5.6	43199	47994	11.1
Bărbați	36283	34386	-5.2	168178	161834	-3.8	28127	32181	14.4
Total	pondere în total populație			pondere în total populație			pondere în total populație		
	14.7	14.2	-0.5	70.5	68.8	-1.7	14.8	17.1	2.3

Sursa primară de date: Baza de date TEMPO online a INS, prelucrări personale

Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în 2019, comparativ cu mediile naționale și regionale, subliniază însă declinul demografic al județului Arad, mai ales în mediul urban, unde ponderea populației în vârstă de muncă este sub mediile contextului suprateritorial, iar ponderea vârstnicilor este mai mare (vezi figura de mai jos). În schimb populația de 0-14 ani are ponderi superioare în Aradul urban față de urbanul altor județe intraregionale, apropiindu-se de media națională.

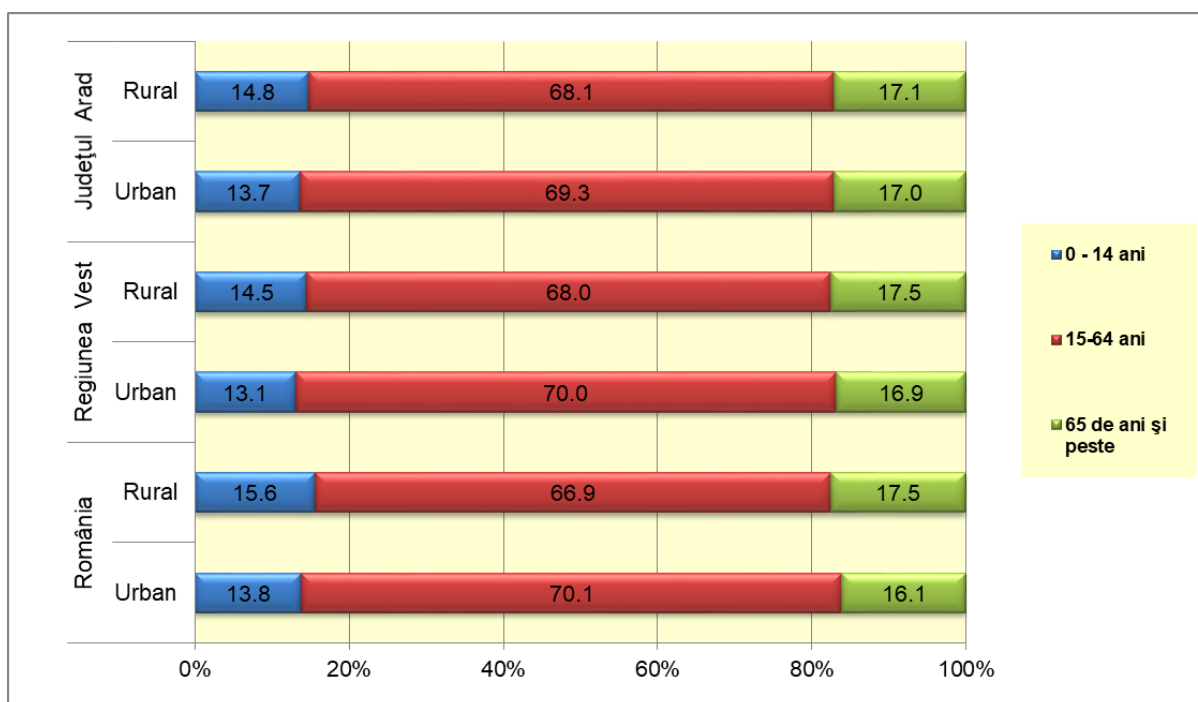
Putem afirma că avem o populație ușor devitalizată, dar cu o resursă de muncă importantă, ce poate sprijini dezvoltarea economică a județului. Marele atu al acestei structuri

de populație, comparativ cu alte zone ale țării, îl reprezintă prezența unor contingente de populație relativ tinere, atât în urban, cât și în rural, ceea ce demonstrează avantajul unei resurse de muncă viitoare, ce poate constitui un potențial de susținere a activităților economice mai curând decât a celor sociale. Este de remarcat ponderea populației rurale arădene în vârstă de muncă, superioară contextului suprateritorial.

Ponderea mare a populației vârstnice demonstrează instalarea unui proces de îmbătrânire demografică, accentuat în urbanul județului, dar și al regiunii din care face parte.

Figura nr. 5: Distribuția populației pe medii și grupe mari de vârstă în anul 2019, în context suprateritorial

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Faptul că populația tânără de 0-14 ani din mediul rural al județului este mai numeroasă ca pondere comparativ cu mediul urban constituie și un avantaj, dar și un dezavantaj. Avantaj pentru că reprezintă un potențial de întinerire și de revigorare a forței de muncă viitoare, dezavantaj că, în combinație cu ponderea mare de vârstnici, crește raportul de dependență demografică, adică gradul de suportabilitate al populației adulte față de tineri și bătrâni.

La nivel de unitate administrativ teritorială se poate observa cum aceste comune cu pondere mare de tineri sunt localizate în vestul și nord-vestul județului, înregistrând ponderi de peste 20% a populației de 0-14 ani: Mișca, Zărand și Pilu. În aceeași categorie se înscrie și, comuna Ususău din sudul județului. Aceleași ponderi mari de tineri, de peste 18%, le au și comunele Șepreuș, Șimand, Secusigiu și Covăsinț. Orașul Pâncota are cea mai mare pondere de copii (17,4%) dintre localitățile urbane. La polul opus, cele mai scăzute ponderi de copii (sub 9%) sunt în estul județului, în comunele Moneasa, Hălmăgiu, Dezna, Hălmăgel, Vârfurile și Pleșcuța. Pentru urban, în Lipova și Sebiș avem cea mai mică pondere de copii în anul 2019 (12,5%). În municipiul Arad, tinerii au o pondere relativ scăzută (13%), ca și în orașul Nădlac, restul localităților urbane înregistrând ponderi de peste 14%.

Populația în vârstă de muncă (15-64 ani) este mai numeroasă ca pondere (peste 70,5%) în comunele din jurul municipiului reședință: Frumușeni, Vladimirescu, Iratoșu, Fântânele, Zădăreni, Ghioroc, Zimandu Nou și Zăbrani. În aceeași categorie se înscrie și, comuna Moneasa din estul județului. Cum era de așteptat, populația județului în vârstă de muncă este numeroasă în mediul urban, însă doar Sântana, Nădlac și Pecica au peste 70%, municipiul reședință având doar 69% dintre locuitori în această categorie de vârstă. Chișineu-Criș este orașul cu cea mai mică pondere a populației în vârstă de muncă între localitățile urbane (68,7%).

Ponderile cele mai scăzute de populație în vârstă de muncă, sub 63%, se înregistrează în comunele Pleșcuța, Hășmaș și Hălmăgel din estul județului, în Bata, din sud și în Mișca, din nord-vest. Populația în vârstă de muncă redusă ca pondere reprezintă un semnal de alarmă, deoarece consecința acestui fapt este insuficiența forței de muncă, ce poate avea efecte inhibitoare privind dezvoltarea economiei locale.

Indicele de îmbătrânire demografică a populației, considerat un indicator al vitalității populației, calculat prin raportarea populației vârstnice la populația tânără, avea valoarea 101,1% în anul 2009 și crește la 120,5% în anul 2019 pentru zona studiată, demonstrând instalarea procesului de îmbătrânire demografică. Indicele îmbătrânirii demografice este mult mai mare în mediul urban (124,6%) al județului Arad față de rural (115,6%), dar mult mai mică comparativ cu valoarea medie înregistrată în mediul urban (129%) al Regiunii Vest. Comparativ cu media națională (114,6%), valorile indicatorului atât în Arad, cât și în regiunea din care face parte, sunt mai mari, ceea ce indică o vitalitate a populației mai scăzută în zonele studiate față de restul teritoriului național, cu devitalizare mult mai accentuată în mediul urban față de cel rural. De remarcat că Arad are o situație mai bună comparativ cu alte județe intraregionale, având o evoluție mai lentă a procesului de îmbătrânire demografică în ambele medii rezidențiale. O altă remarcă, valabilă pentru toate nivelurile de analiză, este că, dacă în 2009 ruralul era mai îmbătrânit decât urbanul, în anul 2019 situația s-a inversat, iar îmbătrânirea demografică este mult mai accentuată în mediul urban.

Distribuția teritorială a valorilor indicelui de îmbătrânire demografică indică localizarea uat-urilor cu cea mai îmbătrânită populație, cu peste 200% mai mulți bătrâni decât copii, în estul județului, în comunele Hălmăgiu, Hălmăgel, Moneasa, Dezna, Vârfurile Pleșcuța și Ignești, în partea central-sudică a județului, în comunele Taut, Chisindia, Petriș și Vărădia de Mureș, și într-o singură comună din vestul său, Dorobanți. Comuna Hălmăgiu are cea mai îmbătrânită populație din întreg județul, cu peste 500% mai mulți bătrâni decât copii.

La polul opus, 9 uat-uri au o populație încă tânără, având un indice al îmbătrânirii demografice sub 77%, 8 dintre ele fiind comune: Pilu, Mișca, Zărand, Șepreuș și Șimand – din nord-vestul județului, Covăsinț, Secusigiu – din sud-vest și Ususău – din sudul său. Cel mai scăzut nivel al îmbătrânirii demografice îl înregistrează comuna Pilu (57,6%) din nord-vestul județului Arad. În mediul urban, orașul Pâncota are cea mai scăzută valoare a indicatorului analizat (76%), iar orașul Sebiș cea mai crescută (148%). Municipiul Arad are un indice crescut al îmbătrânirii demografice, 134%.

În concluzie putem vorbi de existența unei populații relativ tinere în unele localități din nordul și vestul județului Arad și de o populație foarte îmbătrânită în estul său. Municipiul reședință și orașele județului au o populație cu o vitalitate relativ scăzută, cu excepția orașelor

Pâncota, Curtici, Pecica și Sântana, unde indicatorul are valori subunitare, cu alte cuvinte numărul de tineri este mai mare decât cel al vârstnicilor.

Raportul de dependență demografică (după vârstă) reprezintă raportul (exprimat în procente), dintre numărul populației de vârstă tânără (0-14 ani) și al populației de vârstă înaintată (peste 65 ani), pe de o parte, și numărul populației de vârstă adultă (15-64 ani), pe de altă parte. Acest raport măsoară „presiunea” populației tinere și a celei vârstnice, numărul de tineri și bătrâni pe care îi “suportă” 100 persoane de vârstă adultă. Efectele fenomenelor demografice pot fi puse în evidență de raportul de dependență după vârstă, evidențiind sarcina socială pe care o suportă segmentul populației adulte, care are cea mai importantă contribuție la realizarea bugetului familial și are de asemenea un rol activ în formarea tinerei generații. Nu este identic cu raportul de dependență economică, care se calculează ca raport între populația inactivă și cea activă.

În județul Arad, raportul (rata) de dependență demografică este în anul 2019 ușor mai mic față de cel la nivel național (45,4% față de 45,6%), dar mai mare față de cel la nivel regional (44,3%), pe seama ponderii mai mari de copii și a ponderii populației în vârstă de muncă mai reduse în Arad comparativ cu contextul regional din același an.

Comunele cu valoarea acestui indicator mult peste medie (peste 54%) reprezintă 14% din totalul uat-urilor și se grupează în estul și sudul județului, însă unele au valori mari datorită procentului mare de populație tânără, pe când altele, majoritatea, au aceleași valori mari pe seama procentului mare de populație vârstnică.

În funcție de combinația ponderilor celor două categorii de populație, tânără și vârstnică, obținem trei categorii de localități cu rată mare (peste 54%) de dependență demografică:

- Cele cu valori mari pe seama numărului mare de copii: Mișca, din nord-vestul județului, și Zărand, din vest;
- Cele cu valori mari pe seama numărului mare și de copii, și de bătrâni: Hășmaș și Craiva, din nord-estul județului, și Bata și Săvârșin, din sud;
- Cele cu valori mari pe seama numărului foarte mic de copii și a numărului foarte mare de bătrâni: Pleșcuța, Hălmăgel, Hălmăgiu din estul județului, și Chisindia și Tauț din sudul său.

Raportul de dependență demografică este mai mare în rural (46,8%) față de cel din urban (44,3%) în anul 2019, din cauza populației în vârstă de muncă mai redusă, concomitent cu un număr mai crescut de copii, în condițiile unor ponderi de vârstnici relativ egale.

Localitățile cu valorile cele mai mici ale ratei de dependență demografică sunt grupate în jurul municipiului de reședință: Iratoșu, Zădăreni, Zimandu Nou, Vladimirescu, Ghioroc, Fântânele, Zăbrani și Frumușeni, dar și în estul județului – comuna Moneasa, și în nord-vestul său – comuna Grăniceri. Acestea sunt și uat-urile cu cele mai importante ponderi de populație în vârstă de muncă. Între uat-urile cu cele mai mici rate de dependență demografică (sub 40%) se remarcă trei: Iratoșu, Vladimirescu și Frumușeni, care au și cele mai mari ponderi de populație în vârstă de muncă (peste 71,5%).

1.4.4. Structura populației pe etnii și religii

După etnie, populația județului Arad este relativ similară comparativ cu structura la nivel național. Astfel, cea mai mare parte a locuitorilor județului (82,2%) s-au declarat la recensământul din martie 2002 ca fiind români (vezi tabelul de mai jos), 10,7% maghiari, 3,8% romi, 1,2% slovaci și 1,1% germani. Această distribuție diferă ușor față de cea înregistrată la nivel național, unde românii reprezentau 89,5%, iar celelalte etnii înregistrau ponderi mai scăzute.

Tabel nr. 5: Structura populației după etnie în Județul Arad, la Recensământul din 2002

Populație totală	Români	Maghiari	Romi	Slovaci	Germani	Ucraineni	Sârbi	Bulgari	Italieni	Alte etnii	Etnie nedecclarată
461791	379451	49291	17664	5695	4852	1741	1217	819	240	799	22
100%	82.16	10.67	3.82	1.23	1.05	0.37	0.26	0.17	0.05	0.21	0.01

Sursa primară de date: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2002

La ultimul recensământ încheiat, distribuția populației pe etnii se modifică, ponderea de români scăzând cu 3 puncte procentuale, având loc o diversificare etnică. Ponderea de italieni crește, ca și cea de romi, însă prima etnie e mai numeroasă în urban, pe când romii sunt mai mulți în mediul rural. Etniile reprezentate de ucraineni, bulgari, maghiari, slovaci, germani și sârbi se diminuează ca pondere, însă primele două sunt mai numeroase în rural, pe când celelalte se regăsesc cu precădere în urbanul județului.

Tabel nr. 6: Structura populației din Arad după etnie, pe medii, la Recensământul din 2011

Populație totală	Români	Maghiari	Romi	Slovaci	Germani	Ucraineni	Sârbi	Bulgari	Italieni	Alte etnii	Etnie nedecclarată
430629	340670	36568	16475	4462	2909	1261	849	549	291	774	25821
100%	79.11	8.49	3.83	1.04	0.68	0.29	0.20	0.13	0.07	0.18	6.00
Urban%	76.91	9.31	3.23	1.52	0.83	0.10	0.21	0.08	0.11	0.20	7.50
Rural%	81.84	7.47	4.56	0.44	0.48	0.53	0.19	0.19	0.02	0.15	4.13

Sursa primară de date: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2011

La recensământul din octombrie 2011, înregistrarea etniei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recenzate, respectându-se, astfel, dreptul fundamental al fiecărui individ de a-și declara în deplină libertate și fără niciun fel de constrângere apartenența etnică. Numărul persoanelor pentru care nu a fost înregistrată etnia (nu au dorit să o declare sau nu erau prezente) a fost de 25,8 mii persoane, reprezentând 6% din populația stabilă a județului, cei din urban fiind mai numeroși în această categorie față de cei din rural.

În interiorul fiecărui grup etnic comportamentul privind adeziunea la o religie este diferit, însă, ținând cont că etniile cele mai numeroase sunt românii și maghiarii, putem afirma că religia ortodoxă este cea mai răspândită formă de credință, urmată de religia penticostală (vezi tabelul de mai jos).

Tabel nr. 7: Structura populației după religii, pe medii, la Recensământul din 2011

Populație totală	Ortodoxă	Romano-catolica	Penticostală	Baptistă	Reformată	Adventista de ziua a șaptea	Greco-catolică	Evangelica lutherană	Martorii lui Iehova	Ortodoxa sârbă	Alte religii	Informație nedisponibilă
430629	298252	35623	28922	14700	9811	4531	4271	3351	1041	682	2976	26469
100%	69.26	8.27	6.72	3.41	2.28	1.05	0.99	0.78	0.24	0.16	0.69	6.15
Urban%	67.64	9.49	5.47	3.58	2.33	0.60	0.71	1.16	0.30	0.12	0.89	7.70
Rural%	71.27	6.76	8.26	3.20	2.21	1.62	1.34	0.31	0.17	0.20	0.44	4.22

Sursa: INS, Recensământul populației și locuințelor, 2011

Distribuția populației pe medii după religie arată prezența unei importante ponderi de ortodocși, mai ales în mediul rural, unde valoarea este cu 10 puncte procentuale mai mică decât ponderea de români declarați, ceea ce înseamnă că unii reprezentanți ai populației majoritare aleg să fie adepți ai altor religii decât ai celei ortodoxe. De remarcat însă că unele religii au mai mulți adepți în mediul rural decât în urban, cum ar fi: penticostală, adventista de ziua a șaptea, greco-catolică și ortodoxă sârbă. Religiiile romano-catolică, reformată, evanghelică lutherană și martorii lui Iehova au mai mulți adepți în mediul urban al județului, comparativ cu ruralul său. O pondere la fel de mare de populație care a refuzat să-și declare etnia a refuzat să-și precizeze apartenența religioasă.

Capitolul 2. MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Pentru analiza evoluției unei populații dintr-un spațiu dat, este necesar să-i cunoaștem structura, dar mai ales mișcarea ei, ce cuprinde două componente: mișcarea naturală și mișcarea migratorie. Principalii indicatori ai mișcării naturale sunt natalitatea și mortalitatea, pe baza cărora se calculează sporul natural, iar indicatorii mișcării migratorii sunt ratele de sosiri și plecări la mia de locuitori, dintr-un teritoriu dat, pe baza cărora se calculează sporul migrator. Prin însumarea celor două sporuri aflăm cum se modifică volumul populației respective la momentul de referință ales, obținând sporul demografic, fie pozitiv, fie negativ.

2.1. MIȘCAREA NATURALĂ

Mișcarea naturală a populației reprezintă una din componentele care determină evoluția unei populații. Cele două fenomene surprinse de aceasta sunt natalitatea și mortalitatea.

2.1.1. Natalitatea

Natalitatea este măsurată prin rata natalității care reprezintă numărul de copii născuți vii la 1000 locuitori într-o perioadă determinată (1 an calendaristic, de regulă).

În județul Arad, în anul 2000, natalitatea era inferioară ca valoare mediei naționale, în special pentru mediul rural, însă superioară mediei regionale, pattern conservat până în anul 2018, când valoarea natalității devine similară cu media națională, datorită menținerii constante a valorii ei urbane la nivelul județului, în timp ce la celelalte niveluri de analiză a scăzut.

Tabel nr. 8: Evoluția natalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 2000-2018 (rate ‰)

Unitatea teritorială	Mediu	2000	2008	2018
ROMANIA	TOTAL	10.3	9.8	9.3
	Urban	8.6	9.5	9.1
	Rural	12.3	10.3	9.6
Regiunea VEST	TOTAL	9.1	9	9
	Urban	8.5	9	8.6
	Rural	10	9.1	9.6
Județul Arad	TOTAL	9.6	9.4	9.3
	Urban	8.4	9.1	9.1
	Rural	10.8	9.7	9.5

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

În ultimii 10 ani natalitatea scade (vezi tabelul de mai sus), cu intensitate mai mare față de alte județe ale regiunii, doar pe seama mediului rural, deoarece în urbanul județului valoarea indicatorului rămâne constantă. Astfel, dacă natalitatea în urbanul județului Arad a fost mai mică decât în rural, în ultimii ani valoarea în rural a scăzut, ajungând în 2018 la o diferență de doar 0,4 pp între cele două medii rezidențiale. În context suprateritorial indicatorul înregistra

în anul 2018 la nivel județean (9,3‰) o valoare superioară mediei regiunii Vest (9‰) și similară mediei naționale.

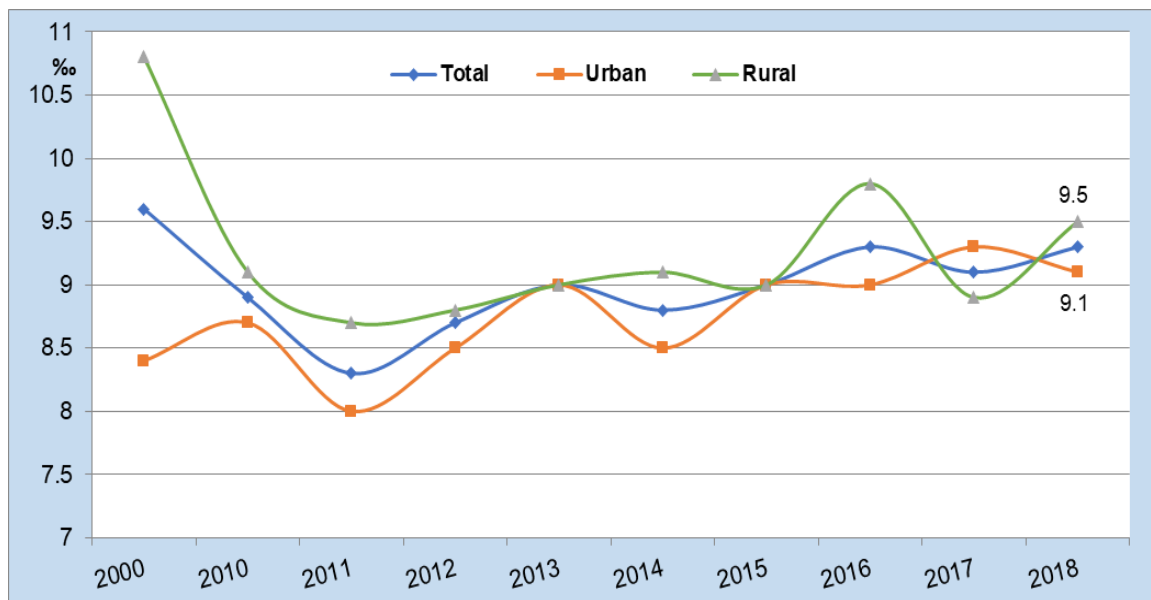
Comparativ urban-rural se constată că rata natalității a fost la începutul anilor 2000 mai mare în mediul rural, în anii 2013 și 2015 înregistrează aceeași valoare în ambele medii de rezidență (9‰), după care se instalează un trend ușor crescător, cu fluctuație mai mică a valorii urbane.

Pentru județul Arad inversarea raportului urban-rural are loc în anul 2017 (vezi graficul de mai jos), când valoarea natalității urbane depășește media la nivel național (9,3‰, comparativ 9‰) și pe cea a natalității rurale de la nivelul județului.

Se pare că în ultimii 5-6 ani, preferința populației tinere pentru un mediu rezidențial mai sănătos, departe de poluarea urbană, au făcut din mediul rural un mediu atractiv, motiv pentru care natalitatea tinde să crească aici. Totuși, în ultimii trei ani valorile indicatorului au scăzut în mediul rural, mai accentuat la nivelul județului Arad față de celelalte niveluri de analiză.

Există câteva comune cu natalitate de peste 12,6‰ în 2018, situate în proximitatea municipiului Arad: Secusigiu, Felnac, Șeitin, Semlac, Livada, Șimand și Șagu, dar și în nord-vestul județului – Zărand, Sinte Mare și Mișca, ultima comună înregistrând cea mai crescută natalitate din județ (17,3‰). În aceeași categorie intră și comuna Craiva din nord-estul județului (12,6‰). Orașul Pâncota are cea mai mare natalitate (11,9‰) dintre localitățile urbane, în timp ce orașele Sebiș, Nădlac și municipiul Arad au cele mai mici rate, cu valori sub media urbană județeană (9,1‰).

Figura nr. 6: Evoluția natalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (‰)

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La polul opus, natalități foarte scăzute, sub 5‰, au comunele situate în estul județului – Moneasa, Dezna, Vârfurile, Pleșcuța, Petriș, Hălmăgel și Hălmăgiu (ultima 0,8‰ – cea mai mică valoare), dar și o comună din vestul județului: Dorobanți. În general, comunele din estul județului au cele mai scăzute valori ale natalității în anul 2018.

2.1.2. Mortalitatea

Mortalitatea ca fenomen demografic este și un indicator al calității vieții, fiind influențat de factori economici și sociali cum ar fi accesul la serviciile de sănătate și nivelul de educație, dar și de factori ecologici. Un indicator al mortalității este rata brută a mortalității, numărul de decedați la 1000 de locuitori.

În județul Arad evoluția ratei mortalității are un trend descrescător, însă valorile sunt mult mai mari comparativ cu contextul suprateritorial (vezi tabelul de mai jos), motiv pentru care, deși pe intervalul de timp 2008-2018 se înregistrează o ușoară scădere, în timp ce la nivel regional și național se înregistrează o creștere a valorii indicatorului, mortalitatea în județ (12,5‰) rămâne în anul 2018 superioară mediilor regională (11,7‰) și națională (11,9‰).

Tabel nr. 9: Evoluția mortalității județului Arad comparativ cu nivelul suprateritorial în perioada 1992-2016 (rate ‰)

Unitatea teritorială	Mediu	2000	2008	2018
ROMANIA	TOTAL	11.2	11.2	11.9
	Urban	8.6	8.9	10.1
	Rural	14.4	14.2	14.3
Regiunea VEST	TOTAL	11.9	11.4	11.7
	Urban	9.8	9.8	10.8
	Rural	15.4	14.4	13.3
Județul Arad	TOTAL	13.5	12.6	12.5
	Urban	11.5	10.9	11.3
	Rural	15.8	14.9	14

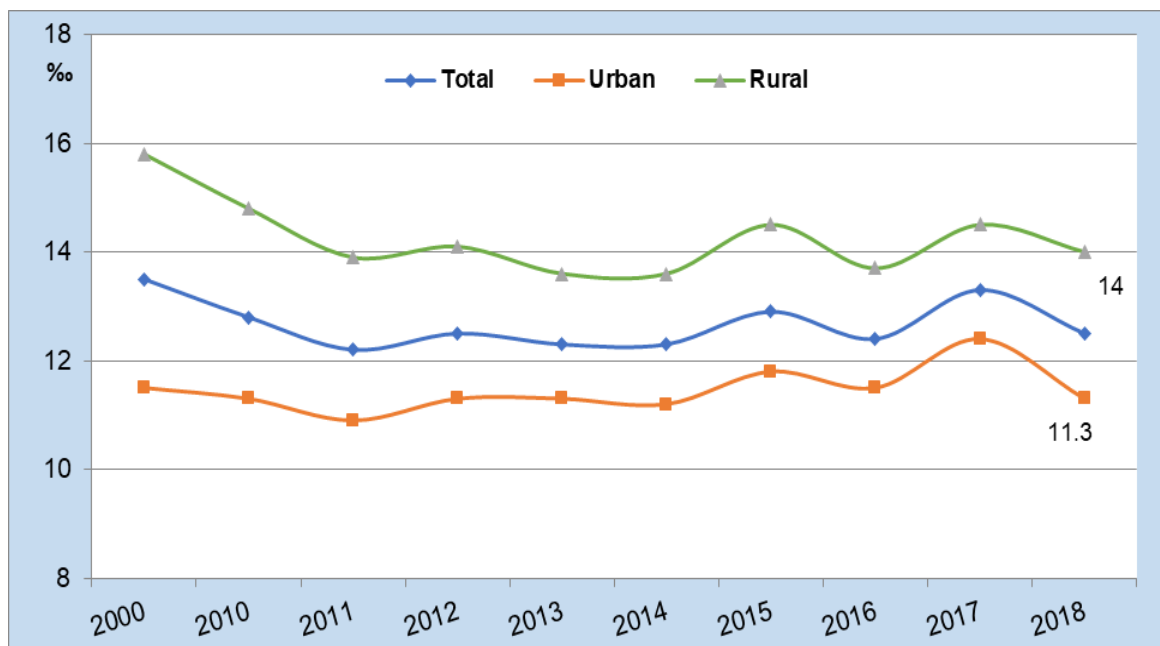
Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Paternal evoluției indicatorului în mediul urban al județului este asemănător cu cel la nivel regional, unde mortalitatea are valori mai mari comparativ cu mediile naționale. În toată perioada analizată, județul Arad are o mortalitate urbană peste mediile regională și națională, în timp ce în rural valorile care s-au menținut mult peste mediile contextului suprateritorial în aceeași perioadă, devin inferioare mediei naționale în anul 2018.

De remarcat că în ultimii 10 ani, mortalitatea are în rural valori net superioare mediului urban (vezi fig.7), iar tendința medie a indicatorului a fost de ușoară scădere pentru ambele medii rezidențiale până în anul 2014. Din anul 2015, mortalitatea înregistrează fluctuații de creștere și descreștere în ani consecutivi, însă tendința medie este de creștere, atât pentru urban, cât și pentru rural, ceea ce reprezintă un semnal de alarmă privind starea de sănătate a populației.

Figura nr. 7: Evoluția mortalității în județul Arad, pe medii, în perioada 2010-2018 (%o)

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La nivel de unitate administrativ teritorială, în anul 2018, valorile indicatorului variază între 6,8‰ (valoare minimă) în comuna Bocsig și 29,3‰ în Ignești (valoare maximă). Valorile crescute din rural arată că serviciile medicale nu acoperă nevoile populației, aceste servicii fiind încă greu accesibile locuitorilor, fie din lipsă de infrastructuri, fie din lipsă de personal calificat. O astfel de situație o întâlnim în 13% dintre comunele județului, cu mortalitate de peste 20‰. Între acestea, cea mai critică situație o întâlnim în comune deja îmbătrânite demografic: Ignești, Hășmaș, Pleșcuța, Dezna și Vârfurile, în estul județului, și Bârzava și Tauț din sud. Mai există o localitate în estul județului, Cermei, și una în vest, Iratoșu, unde, deși procesul de îmbătrânire nu este accentuat ca în comunele amintite, ratele de mortalitate sunt foarte crescute.

Cele mai scăzute rate de mortalitate (sub 10‰) se înregistrează în anul 2018 în comunele din jurul municipiului Arad: Vladimirescu, Zădăreni, Livada și Șofronea, dar și în orașele Sântana (8,7‰) și Pâncota (9,6‰). Celelalte orașe au mortalități crescute, peste 11‰, valoarea înregistrată în municipiul Arad.

2.1.3. Sporul natural

Sporul natural este un indicator care reflectă echilibrul între cele două componente ale mișcării naturale ale populației: natalitatea și mortalitatea, fiind denumit și bilanț demografic natural. Acesta ne arată cu cât crește în mod natural o populație și se calculează ca diferență între numărul de nașteri și cel de decese ce au avut loc într-un an, raportată la volumul populației. Un spor natural pozitiv nu înseamnă neapărat o creștere a populației totale, volumul acesteia depinzând și de fluxurile migratorii.

Astfel calculat, sporul natural pentru zona de referință înregistrează o valoare negativă în anul 2018 de (-3,2‰), datorată unei scăderi naturale mai accentuate în mediul rural (-4,5‰,

vezi tabelul nr. 11). Evoluția mișcării naturale pe medii arată situația critică a mediului rural comparativ cu mediul urban, iar mediile contextului suprateritorial arată dezavantajul județului Arad, unde scăderea naturală are o intensitate mai mare față de alte zone rurale și urbane ale regiunii sau ale țării.

Tabel nr. 10: Mișcarea naturală a populației urbane a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018

Mediul urban	Rata natalității	Rata mortalității	Sporul natural
România	9,1‰	10,1‰	-1,0‰
Regiunea Vest	8,6‰	10,8‰	-2,2‰
Județul Arad	9,1‰	11,3‰	-2,2‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Mediul urban al județului Arad înregistrează o scădere a populației în 2018 cu o valoare sub media națională, datorită mortalității mai crescute față de valoarea medie națională, în condițiile unor rate egale de natalitate. Scăderea populației urbane județene este comparabilă cu cea regională, cu rate de natalitate și mortalitate superioare în Arad față de mediile regionale (vezi tabelul nr. 10) .

Tabel nr. 11: Mișcarea naturală a populației rurale a județului Arad, în context suprateritorial, în anul 2018

Mediul rural	Rata natalității	Rata mortalității	Sporul natural
România	9,6‰	14,3‰	-4,7‰
Regiunea Vest	9,6‰	13,3‰	-3,7‰
Județul Arad	9,5‰	14,0‰	-4,5‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

La nivelul unităților administrativ teritoriale din urban se înregistrează spor natural pozitiv doar în orașele Sântana (1,4‰) și Pâncota (2,3‰), restul orașelor având sporuri negative în anul 2018. Doar 9 comune au sporuri naturale pozitive: Bocsig, Felnac, Zărand, Secusigiu, Semlac, Șimand, Livada și Mișca, ultima comună având valoarea cea mai mare dintre toate unitățile administrative de bază ale județului (5,2‰).

O proporție de 23% dintre localitățile județului au un spor natural negativ cu scăderi de peste 10‰, cele mai accentuate scăderi naturale de populație (de peste 16‰) înregistrându-se în comunele din estul județului, care sunt și cele mai îmbătrânite demografic: Pleșcuța (cea mai scăzută valoare, de peste 20‰), Ignești, Vârfurile, Dezna, Hălmăgel, Hălmăgiu și Petriș. O scădere de peste 16 ‰ a sporului natural se înregistra și în comuna Bârzava din sudul județului.

2.2. MIȘCAREA MIGRATORIE

Migrația este o altă componentă care contribuie la creșterea sau descreșterea unei populații alături de natalitate și mortalitate. Migrația reprezintă totalitatea stabilirilor și plecărilor cu domiciliul dintr-un teritoriu dat.

Înainte de 1989 sensul fluxurilor migratorii interne era de la sat spre oraș, însă după 1997 acest sens s-a inversat, astfel încât numărul celor care se stabilesc în rural îl devansează pe al celor care se stabilesc în urban. Intensificarea fluxurilor urban-rural are loc pe fondul schimbării stilului de viață, cu preferință pentru rezidența în proximitatea marilor orașe, în spații mai largi de locuit, mai confortabile, mai puțin poluate. Însă mai poate fi o explicație privind acest fenomen: diminuarea locurilor de muncă pe fondul crizei economice instalate în 2008, care determină forța de muncă disponibilizată, fie să se întoarcă în mediul rural unde au locuit ei sau rudele lor, fie să caute în rural noi oportunități de obținere a unui venit.

Față de cele relatate, este de așteptat ca în județul Arad să aibă loc o redistribuire a populației dinspre urban spre ruralul de proximitate, mai ales în jurul municipiului reședință, cu activități economice diversificate și dezvoltate.

Sporul migratoriu reprezintă diferența dintre stabilirile și plecările cu domiciliul raportată la 1000 de locuitori.

Tabel nr. 12: Mișcarea migratorie a populației județului Arad în 2018, pe medii

Județul Arad	Rata stabilirilor cu domiciliu	Rata plecărilor cu domiciliu	Spor migratoriu
Total	17,6‰	15,7‰	1,3‰
<i>Urban</i>	15,0‰	15,4‰	-0,4‰
<i>Rural</i>	21,0‰	17,6‰	3,5‰

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Sporul migratoriu în acest județ este pozitiv în anul 2018 (1,3‰), cu o rată negativă în urban și una pozitivă în rural, datorită ratei mari de stabiliri cu domiciliul în mediul rural (21‰, vezi tabelul de mai sus).

Distribuția teritorială a valorilor ratei migratorii indică localizarea comunelor cu sporul migratoriu pozitiv cel mai accentuat (peste 12‰) în jurul municipiului Arad: Livada, Vladimirescu, Șofronea, Vinga și Zădăreni. În aceeași categorie, cu sporuri migratorii mari, intră și comuna Șiștarovăț, din sudul județului, și comunele Șicula, Zărand și Șilindia (40‰), din centrul județului, ultima înregistrând valoarea cea mai mare a indicatorului.

Din cele 10 uat-uri urbane, 5 au avut în 2018 valori pozitive ale ratei migratorii, cea mai mare în Pâncota (6,5‰), un oraș a avut rată migratorie 0 (Nădlac), iar 4 orașe, între care și municipiul Arad, au înregistrat valori negative (cea mai scăzută în Sântana – (-1,3‰)).

În general se poate observa că localitățile cu spor migratoriu pozitiv se grupează în jurul orașelor, ceea ce înseamnă că se instalează un fenomen de deplasare a populației dinspre urban înspre ruralul de proximitate sau dinspre alte comune către cele aflate în apropierea acestora. Concentrarea comunelor cu rate migratorii mari în vestul județului indică o polarizare bună a municipiului Arad.

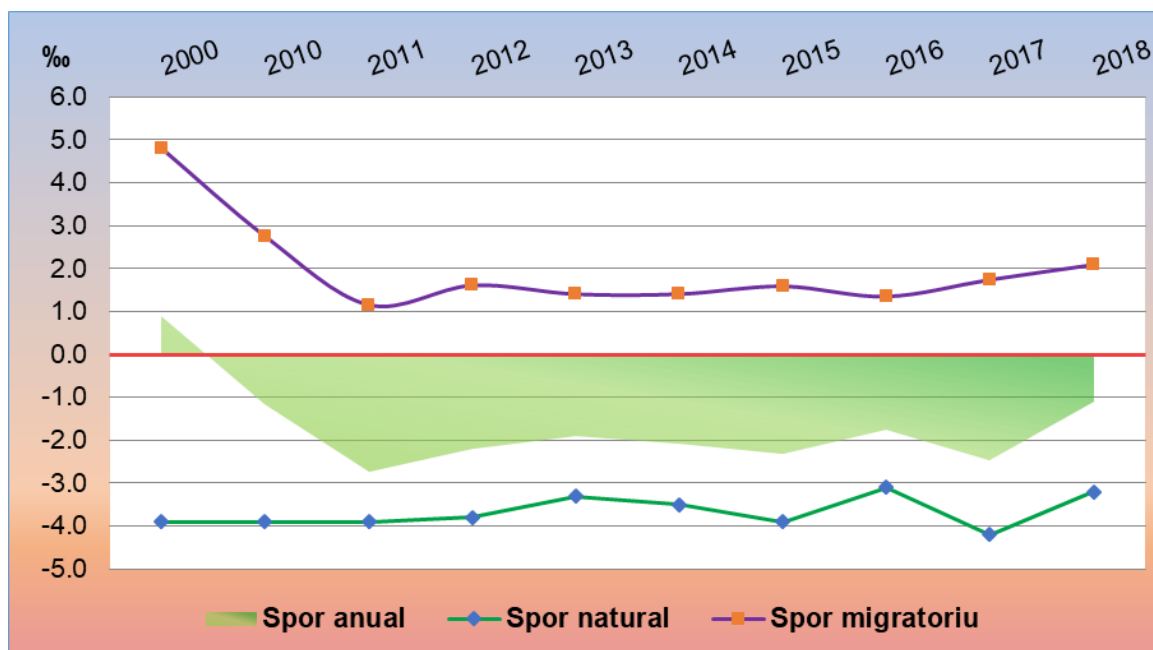
Localitățile din județ mai puțin atractive pentru populație, cu un spor migratoriu sub (-8,5‰) în anul 2018, au fost: comunele Moneasa (-20,7‰, cea mai scăzută valoare înregistrată la nivelul județului), Ignești, Dezna, Cărand – din estul județului și comunele Tauț și Conop, din sudul său.

2.3. SPORUL ANUAL DEMOGRAFIC

Sporul anual al populației județului Arad în 2018 a fost de (-1,1‰), cea mai crescută valoare din ultimii 7 ani, similară anului 2002, mai ales pe seama mișcării migratorii (vezi figura de mai jos), care se menține pe un trend crescător. Sporul anual al unei populații se calculează luând în considerare atât sporul natural, cât și migrația netă.

Figura nr. 8: Evoluția sporurilor anual, natural și migratoriu, în perioada 2010-2016, în Arad (‰)

Sursa de date: Baza de date TEMPO online a INS

Peste 35% dintre uat-urile județului Arad au sporuri anuale pozitive, între ele fiind și două orașe: Pâncota și Ineu. Cele mai mari sporuri anuale (peste 10,5‰) le au comunele cu sporul migratoriu pozitiv cel mai accentuat, localizate în jurul municipiului Arad: Livada, Vladimirescu, Șofronea, Vinga și Zădăreni. În aceeași categorie, cu sporuri anuale mari, intră și comuna Șiștarovăț, din sudul județului, și comunele Zărand și Șilindia (32,1‰), din centrul județului, ultima înregistrând valoarea cea mai mare a indicatorului. Doar trei dintre aceste comune au sporuri naturale ușor pozitive, deci creșterea populației are loc pe seama mișcării migratorii.

Sporurile anuale negative cu valorile cele mai mari în modul (sub -19‰) le găsim în comunele din estul județului, afectate de declin demografic: Moneasa (cea mai scăzută valoare, de peste 32‰), Ignești, Dezna, Hășmaș, Vârfurile, Petriș, Hălmăgel, Hălmăgiu și Pleșcuța. În aceeași situație se află și comuna Tauț, din sudul județului, cu un spor anual de (-30‰).

În concluzie datele cele mai recente disponibile, din anul 2018, arată că fenomenele demografice instalate după 2000 se accentuează, amenințând cu depopulare zona estică extremă și sud-estică a județului Arad, care are și cea mai îmbătrânită populație din județ.

Capitolul 3. PROGNOZA POPULAȚIEI

Proiectarea demografică vizează estimarea numărului populației viitoare, pentru un orizont stabilit, în anumite condiții ipotetice de mortalitate, fertilitate și migrație. Cunoașterea evoluției probabile a populației după diferite caracteristici, în special a resurselor de muncă și a populației active, este necesară pentru fundamentarea programelor de dezvoltare economică și socială.

Studiile recente ale evoluției populației în cele opt regiuni de dezvoltare ale României arată că populația regiunii Vest va scădea cu 6% până în anul 2030, respectiv cu 21% până în anul 2050, cu 2.2 pp peste media națională în 2030 și cu 5 pp peste media națională în 2050. În acest context, județul Arad va număra circa 390.000 de locuitori în 2030 și 327.000 în anul 2050, față de peste 500.000 la începutul anilor '90. De asemenea, vârsta medie a populației va crește de la 42 de ani, în 2019, la 48 de ani, în 2050, cu implicații majore asupra sistemului de asigurări medicale și sociale, dar și a pieței muncii (Ghețău, 2014).

Din punct de vedere statistic, proiectarea demografică în cazul județului Arad face parte din estimările populației pentru orizontul anului 2060, pornind de la datele furnizate de studiul „Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060” a Institutului Național de Statistică. În general, proiectarea demografică poate fi pe termen scurt, mediu sau lung. Aceste proiectări sunt construite de regulă sub forma a trei scenarii: Inferior (Pesimist), Superior (Optimist) și Constant (Mediu). Aceste scenarii au la bază combinații variate ale variantelor inferioare, superioare și constante pentru următorii indicatori: fertilitate, speranță de viață la naștere și migrație netă.

3.1. VARIANTELE DE PROGNOZĂ

Metoda utilizată pentru proiectarea populației județului Arad a fost Metoda sporului mediu anual în care ipoteza este că populația va crește în progresie aritmetică, sporul anual al acesteia fiind constant pentru întreaga perioadă analizată. Pentru început am calculat un spor mediu anual de evoluție a populației pentru ultimii zece ani, ținând cont că există o tendință general valabilă pentru fiecare unitate administrativ teritorială (UAT) componentă. Am considerat suficientă o perioadă de zece ani pentru o estimare a sporului anual al populației pentru a prognoza populațiile pe termen lung (2060), folosind ca an de referință cel mai recent an pentru care au existat date la nivel de UAT, privind mișcarea naturală și migratorie a populației.

Pentru o cât mai mare exactitate a datelor obținute s-au corelat procentele obținute cu numărul total al populației județene prognozat de INS, acesta fiind considerat mai exact și mai fundamentat din punct de vedere tehnic și informațional. Am obținut astfel proiectarea populației la nivel de unitate administrativ-teritorială a județului, în cele trei variante: pesimistă, optimistă și medie. Varianta medie ne ajută să anticipăm volumul de populație în condițiile păstrării tendințelor actuale, pe când cea optimistă ne ajută să ne stabilim obiective aferente unei viziuni de dezvoltare socială, bazată pe îmbunătățirea contextului socio-economic și creșterea nivelului de trai.

Concluzia principală a prognozei este că, indiferent de varianta luată în calcul, populația județului scade cu ritmuri diferite de la o variantă la alta. Datele prezentate mai jos

arată că numărul de uat cu populație sub 1000 de locuitori va crește de la 4 la 16, în toate variantele de prognoză. Astfel, prognoza până în anul 2040 ne arată că, peste 32 de ani, județul Arad va avea cel puțin 16 uat cu populație sub o mie de locuitori, ceea ce reprezintă 21% din totalul unităților administrativ-teritoriale.

Dacă în anul 2019 existau la nivelul județului 25 uat cu peste 1000 locuitori, până în anul 2040 numărul lor va crește, cel puțin la 27, în varianta optimistă, în detrimentul categoriei III de uat (cu populații între 2501-5000 loc.), care era cea mai numeroasă ca pondere în interiorul județului Arad. Localitățile de categoria III se vor diminua cel mai mult, de la o pondere de 43% în totalul uat-urilor în anul 2019, la o pondere de 26% în anul 2040.

Categoriile IV și V de localități vor pierde cel puțin câte 1 uat, acestea fiind orașe, Sebiș din prima categorie și Lipova din cea de-a doua. Deși în anul 2019 orașul Sebiș avea 6300 locuitori, până în 2040 va scădea sub 5000 locuitori, iar Lipova, cu peste 11100 locuitori în 2019, va înregistra maxim 10000 locuitori în anul 2040, indiferent de variantele de prognoză.

Tabel nr. 13: Evoluția numărului de UAT pe categorii de mărimi de populație, în varianta de prognoză 2040, comparativ cu anul de referință 2019

Categoriile de populație	Numar unitati administrativ-teritoriale (UAT)			
	Anul 2019	Prognoza 2040 varianta medie	Prognoza 2040 varianta optimista	Prognoza 2040 varianta pesimista
V. 10500 - 20000*	4	3	3	3
IV. 5001-10000	11	10	11	9
III. 2501-5000	33	19	20	19
II. 1000-2500	25	29	27	30
I. sub 1000	4	16	16	16
Total UAT	77	77	77	77

Sursa: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS, calcule personale

*Este exclus din tabel municipiul Arad, care are o populație de peste 175 mii de locuitori în anul de referință și a cărei evoluție va fi comentată separat

Varianta de prognoză optimistă este cea mai apropiată de situația anului reper, 2019, însă, până în anul 2060 comunele Hălmăgel și Hălmagiu vor păstra cu dificultate până la 100 locuitori, iar comunele Dezna, Ignești și Moneasa nu vor depăși 200 locuitori.

În varianta optimistă de prognoză pentru anul 2060, va crește numărul UAT cu populație sub o mie locuitori la 20 și doar 9 uat-uri se vor mai încadra la categoria IV de localități. Toate UAT-urile urbane vor suferi diminuări ale numărului de locuitori, însă cele mai afectat de scăderea populației vor fi Sebiș, Nădlac și Chișineu-Criș, care vor pierde, în varianta optimistă, peste 25% din locuitori până în anul 2040 și peste 25% din locuitori până în anul 2060.

În varianta optimistă de prognoză cel mai puțin marcate de scăderea populației vor fi orașele Pecica și Curtici, care vor pierde același procent de populație, atât până în 2040, cât și până în 2060 (14% în medie, față de anul reper). Însă primul va rămâne la categoria V și al doilea la categoria IV de localități, conform încadrării din anul reper.

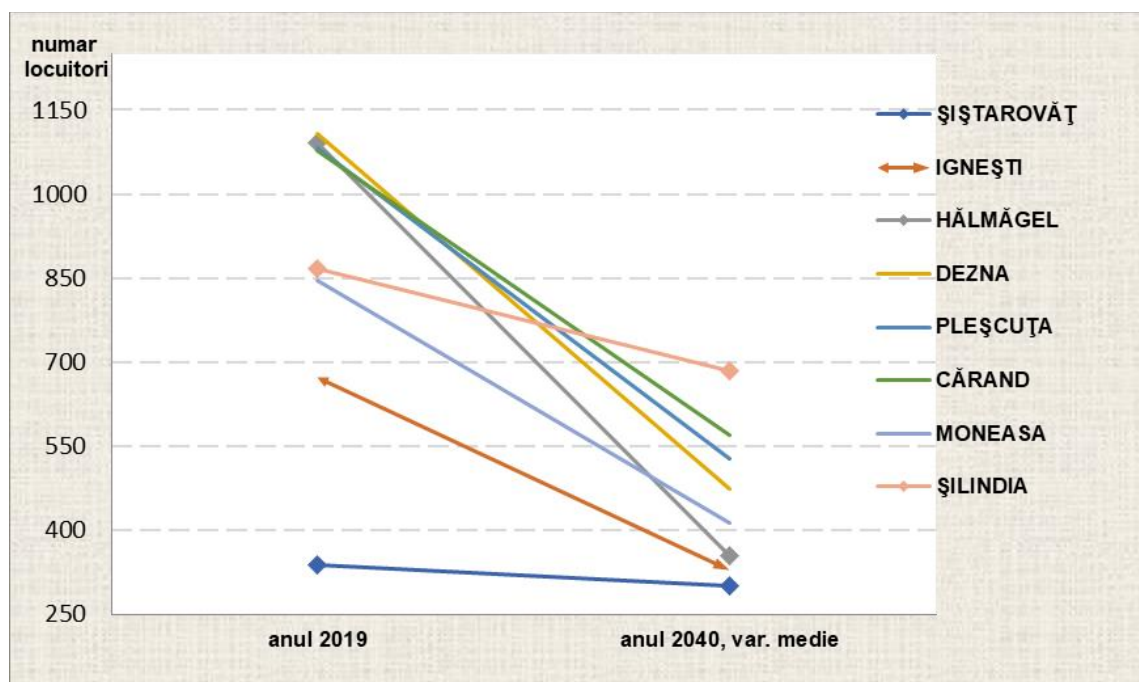
Municipiul Arad va înregistra o diminuare cu 45 mii locuitori, de la 175 mii în 2019 la 130 mii locuitori în anul 2040 în varianta medie de prognoză, însă în varianta optimistă scăderea ar fi de numai 40 mii locuitori.

3.2. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN VARIANTA MEDIE DE PROGNOZĂ

Evoluția populației în variantele medii de prognoză este una nefavorabilă, explicabilă prin conservarea tendințelor actuale ale principalilor indicatori demografici, care au determinat, în ultimii 10 ani, scăderea populației în peste 65% dintre uat-urile județului și o creștere de peste 10% în doar 4 dintre ele (vezi anexa nr.2). Cu cât orizontul de prognoză este mai îndepărtat, cu atât diminuarea volumului populației județului este mai accentuată. Astfel, în varianta medie pentru anul 2040, populația județului Arad va scădea cu 24%, pe când în varianta medie pentru anul 2060, scăderea va fi de 37%.

Cele mai accentuate scăderi de populație, în varianta medie de prognoză, vor avea loc în comunele Șilindia, Moneasa, Cărand, Pleșcuța, Dezna, Hălmăgel, Ignești și Șiștarovăț care vor avea în anul 2040 populațiile cele mai mici din județ, sub 700 locuitori (vezi figura de mai jos).

Figura nr. 9: Evoluția populației în varianta medie de prognoză 2040, pentru cele mai afectate localități de scăderea populației în perioada 2019-2040

Sursa de date primare: Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS

Figura de mai sus relevă situația critică a evoluției populației în unele comune din Arad, în care volumul populației se diminuează drastic, situație comparabilă cu cele mai multe uaturi componente ale județului. Cele mai accentuate pierderi de populație se vor înregistra în comunele Hălmăgel (67%) și Dezna (57%), urmate de Moneasa, Pleșcuța și Ignești, unde volumul populației se va înjumătăți până în anul 2040. În Șiștarovăț și Șilindia diminuarea populației va fi mai redusă, însă prima comună va avea în anul 2040 cel mai mic număr de

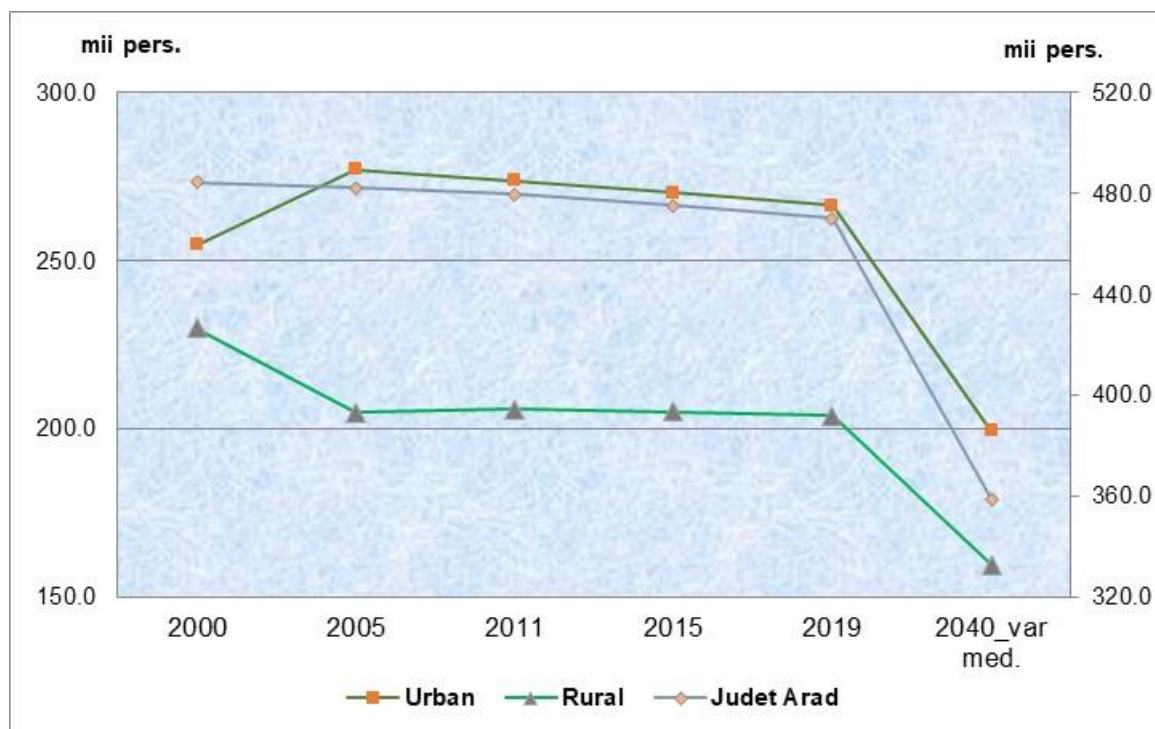

locuitori, fiindcă era în această situație și în anul 2019, pe când Șilindia va avea cel mai mare număr de locuitori dintre localitățile afectate de declin demografic

Singurele unități administrativ-teritoriale care au șanse de creștere a populației până în anii 2040 și 2060, atât în varianta optimistă de prognoză, cât și în cea medie, sunt comunele: Vladimirescu și Livada, înregistrând creșteri chiar și în varianta pesimistă de prognoză a populației pentru anul 2040.

Referitor la evoluția populației din cele două medii de rezidență, se poate observa că la începutul anilor 2000 populația urbană era ușor superioară în volum celei rurale, dar se situau în jurul valorii de 250 mii locuitori. Până în anul 2005 diferența urban-rural se va accentua, deoarece populația urbană va număra în jur de 275 mii locuitori, pe când cea rurală va scădea spre 200 mii, valoare ce se va conserva până în anul 2019. Populația urbană va scădea mai accentuat pe intervalul anilor 2005-2019, comparativ cu cea rurală, însă volumul populației se va menține în jur de 270 mii locuitori (vezi figura de mai jos).

Figura nr. 10. Evoluția populației județului Arad pe medii, în perioada 2000-2040 (varianta medie de prognoză)

Sursa : Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060, INS Județ Arad – axă secundară în reprezentarea grafică

În perioada 2019-2040 urmează un trend accentuat descrescător al evoluției populației pentru ambele medii de rezidență, cu o ușoară încetinire a ritmului de scădere în mediul rural, însă, până în anul 2040 populația urbană va scădea la 200 mii locuitori, iar cea rurală abia va depăși 160 mii locuitori, și asta în cel mai optimist scenariu.

În concluzie, anul 2040 va marca o scădere a populației județului Arad cu 23% față de anul 2019, în urban cu 25%, iar în rural cu 21% față de același an. În toate celelalte variante de prognoză populația va scădea pentru ambele medii, cu intensitate mai mică în mediul rural.

CONCLUZII

Din punct de vedere demografic, fiind un județ cu grad de urbanizare mai mare comparativ cu alte județe din vestul țării, județul Arad este afectat de fenomenele demografice specifice țării noastre pentru acest mediu de rezidență, însă într-o măsură mai mare comparativ cu alte județe ale țării. Procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat, iar stocul de resurse umane este mai scăzut față de alte județe. La nivel urban, starea de sănătate bună a resursei de muncă, nivelul crescut de calificare a acesteia, accesul crescut la servicii medicale și educaționale diversificate, fac din municipiul Arad un centru polarizator, extrem de important în rețeaua națională de localități.

Ca tendință generală putem afirma că la nivelul județului Arad populația s-a aflat într-o continuă scădere în ultimii 25 de ani, cu tendințe evolutive diferite în mediile de rezidență, pe anumite intervale de timp. Declinul demografic instalat în unele zone ale județului demonstrează că populația rurală are accesibilitate scăzută la servicii publice de sănătate și de educație.

Atuurile județului Arad sunt reprezentate de prezența unor contingente de populație relativ tinere, atât în urban, cât și în rural, ceea ce demonstrează avantajul unei resurse de muncă viitoare, și de concentrarea populației în vârstă de muncă în proximitatea zonelor urbane, ceea ce ar reprezenta o premisă pentru dezvoltarea activităților economice. Este de remarcat ponderea populației rurale arădene în vârstă de muncă, superioară contextului suprateritorial. Oricare ar fi fluctuațiile efectivelor de populație, județul Arad rămâne un teritoriu cu un grad de urbanizare mult mai crescut comparativ cu alte județe ale țării. Structura demografică a populației județului demonstrează existența unei resurse de muncă suplimentare, ce poate constitui un potențial de susținere a activităților economice mai curând decât a celor sociale.

Putem vorbi de existența unei populații relativ tinere în unele localități din vestul și nord-vestul județului Arad și de o populație relativ îmbătrânită în estul și sud-estul său. Orașele județului au o populație ușor devitalizată, iar unele se confruntă cu o accelerare a procesului de îmbătrânire demografică. Zonele afectate de declin demografic însă sunt localizate în zona rurală estică a județului, unde șansele de redresare demografică sunt foarte mici în contextul unui mediu economic instabil și a lipsei de măsuri pentru îmbunătățirea calității vieții, începând cu accesibilitatea la servicii de sănătate și de educație la nivelul celor din mediul urban. Mai există un pericol de depopulare în zona sudică a județului, unde situația demografică este mai bună decât în est, prin faptul că în zona sudică populația are un grad de îmbătrânire mai redus, iar efectivele mari de populație tânără pot constitui un potențial de revigorare a populației din această zonă.

BIBLIOGRAFIE

- Ghețău, V. (2007), Declinul demografic și viitorul populației României, Buzău: Ed. Alpha MDN
- Roman, T. coord. (2004), Sociologie economică rurală, București: Editura ASE
- Rotariu, T, Mezei, E., (1996), Îmbătrânirea demografică a ruralului, în «Satul românesc contemporan», București: Editura Academiei
- Rotariu, T. (2009), Demografie și sociologia populației. Structuri și procese demografice, Iași: Polirom
- Sandu, D., Voineagu, V., Panduru, F. (2009), Dezvoltarea comunelor din România, București, INS și Facultatea de Sociologie și Asistență Socială a Universității București
- Vert, C. (1995), Analiza geodemografică. Manual practic, Timișoara: Ed. Universității de Vest
-
- *** Comisia Județeană pentru Recensământul Populației și al Locuințelor, Județul Arad, Rezultatele provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor – 2011
- *** Institutul Național de Statistică (2019), Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060
- *** Institutul Național de Statistică (2019), Baza de date TEMPO online

Anexe

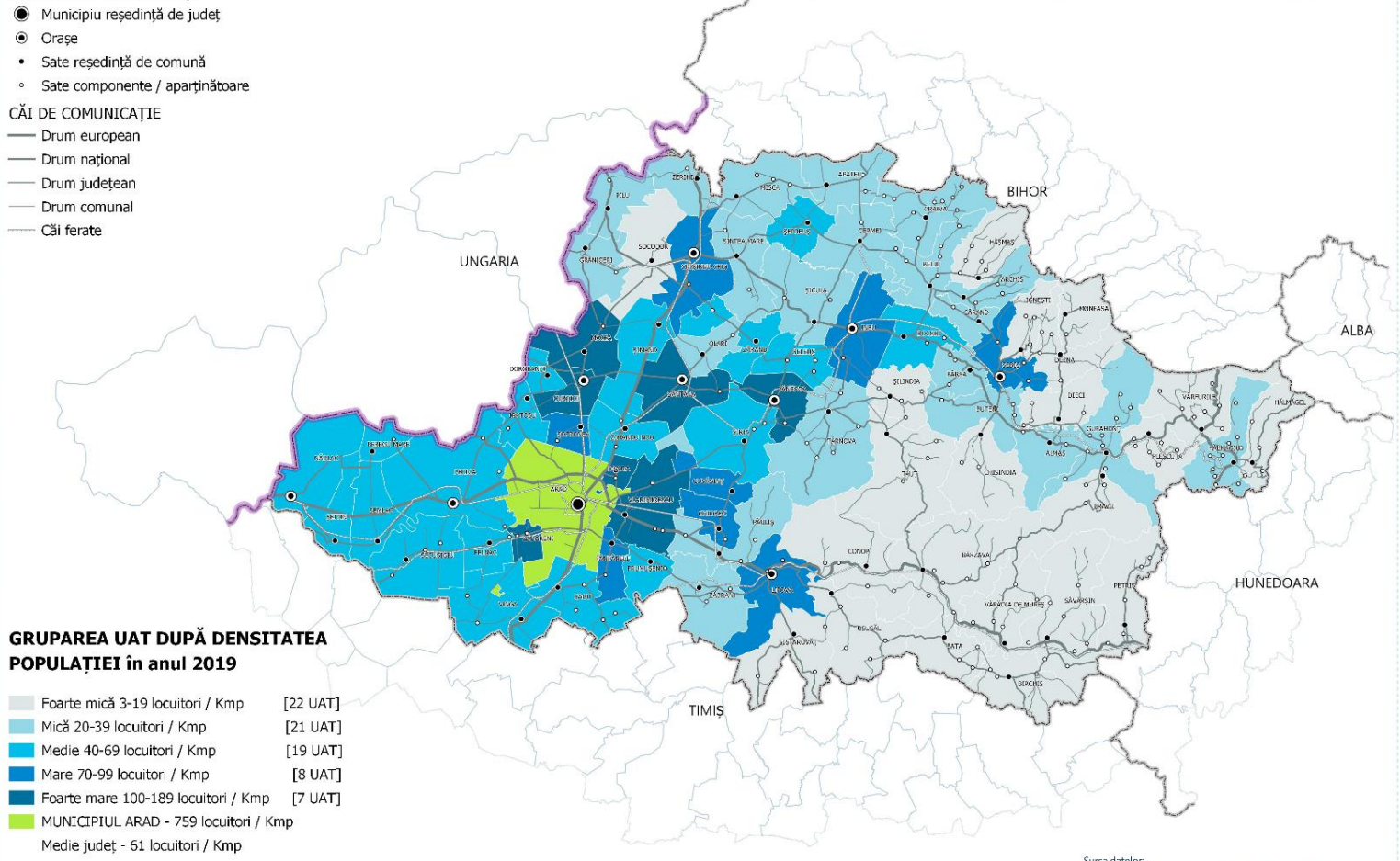
Anexa nr. 1: DENSITATEA POPULAȚIEI ÎN ANUL 2019

LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCALITĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare
- CĂI DE COMUNICAȚIE**
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

P.A.T.J. ARAD
 ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD
 ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE
 I.3. Prognoză privind evoluția populației în județul Arad

- GRUPAREA UAT DUPĂ DENSITATEA POPULAȚIEI în anul 2019**
- Foarte mică 3-19 locuitori / Kmp [22 UAT]
 - Mică 20-39 locuitori / Kmp [21 UAT]
 - Medie 40-69 locuitori / Kmp [19 UAT]
 - Mare 70-99 locuitori / Kmp [8 UAT]
 - Foarte mare 100-189 locuitori / Kmp [7 UAT]
 - MUNICIPIUL ARAD - 759 locuitori / Kmp**
Medie județ - 61 locuitori / Kmp

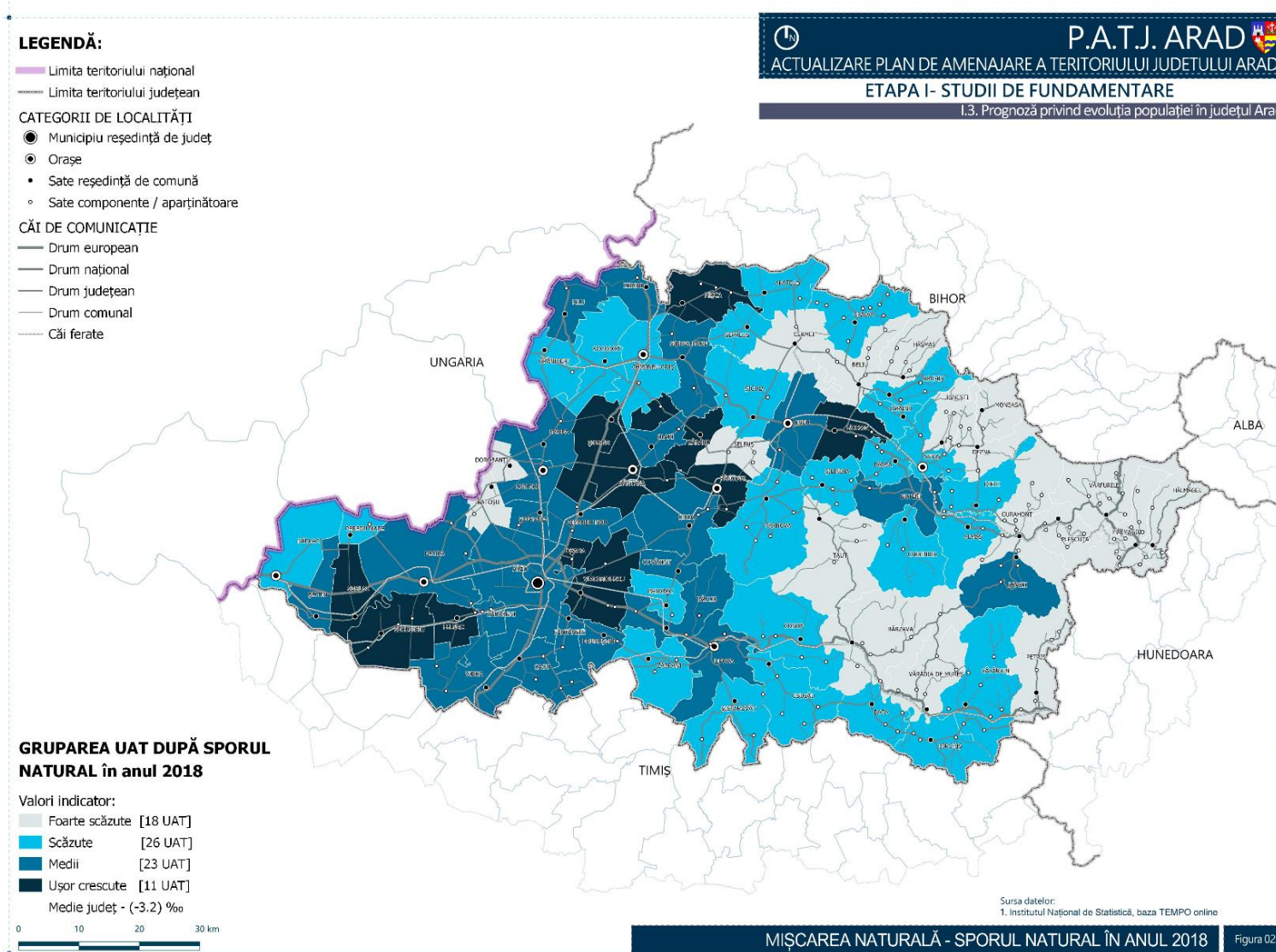
0 10 20 30 km

Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online

DENSITATEA POPULAȚIEI ÎN ANUL 2019 Figura 01

Anexa nr. 2: MIȘCAREA NATURALĂ – SPORUL NATURAL ÎN ANUL 2018

Anexa nr. 3: MIȘCAREA POPULAȚIEI – SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018

P.A.T.J. ARAD
ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD

ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE

I.3. Prognoză privind evoluția populației în județul Arad

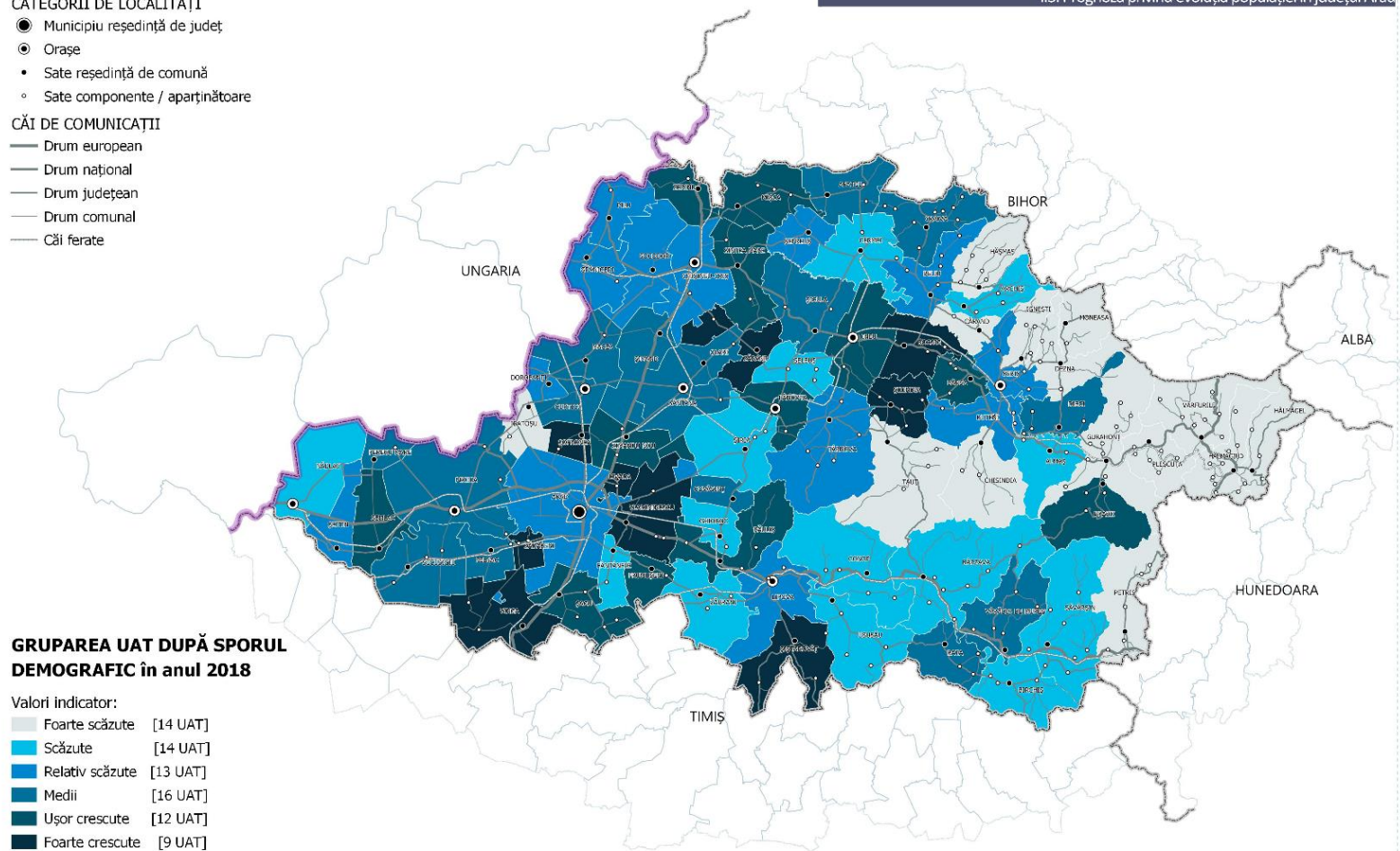
LEGENDĂ:

- Limita teritoriului național
- Limita teritoriului județean
- CATEGORII DE LOCALITĂȚI**
- Municipiu reședință de județ
- Orașe
- Sate reședință de comună
- Sate componente / aparținătoare
- CĂI DE COMUNICAȚII**
- Drum european
- Drum național
- Drum județean
- Drum comunal
- Căi ferate

GRUPAREA UAT DUPĂ SPORUL DEMOGRAFIC în anul 2018

- Valori indicator:
- Foarte scăzute [14 UAT]
 - Scăzute [14 UAT]
 - Relativ scăzute [13 UAT]
 - Medii [16 UAT]
 - Ușor crescute [12 UAT]
 - Foarte crescute [9 UAT]
- Medie județ - (-1.9)%

0 10 20 30 km

Sursa datelor:
1. Institutul Național de Statistică, baza TEMPO online

MIȘCAREA POPULAȚIEI - SPORUL DEMOGRAFIC ÎN ANUL 2018

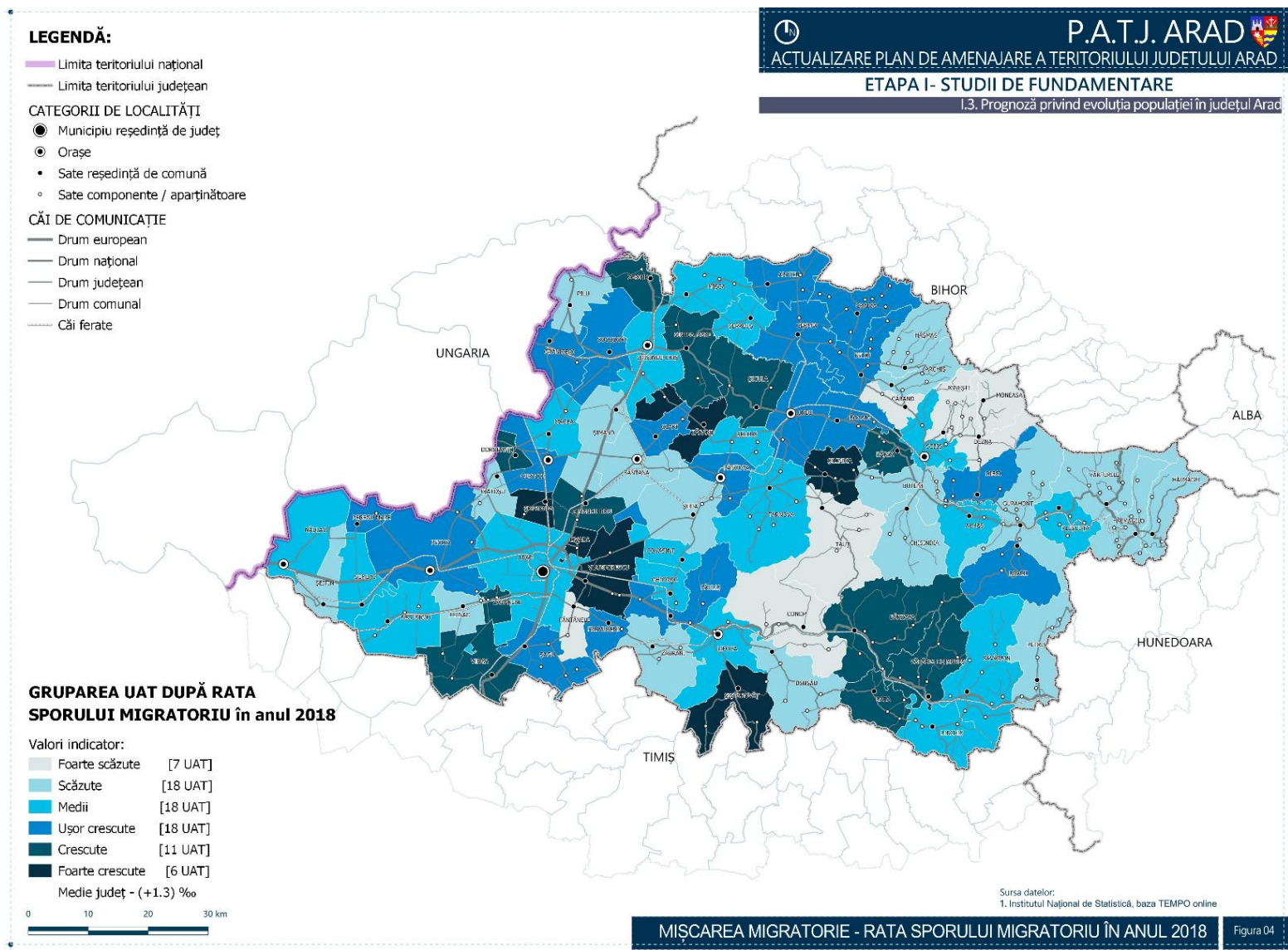
Figura 03

ACTUALIZAREA PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD

Etapa 1 – Elaborare studii de fundamentare cu caracter analitic și studii de fundamentare cu caracter prospectiv
Prognoză privind evoluția populației în județul Arad
urban team s.r.l.

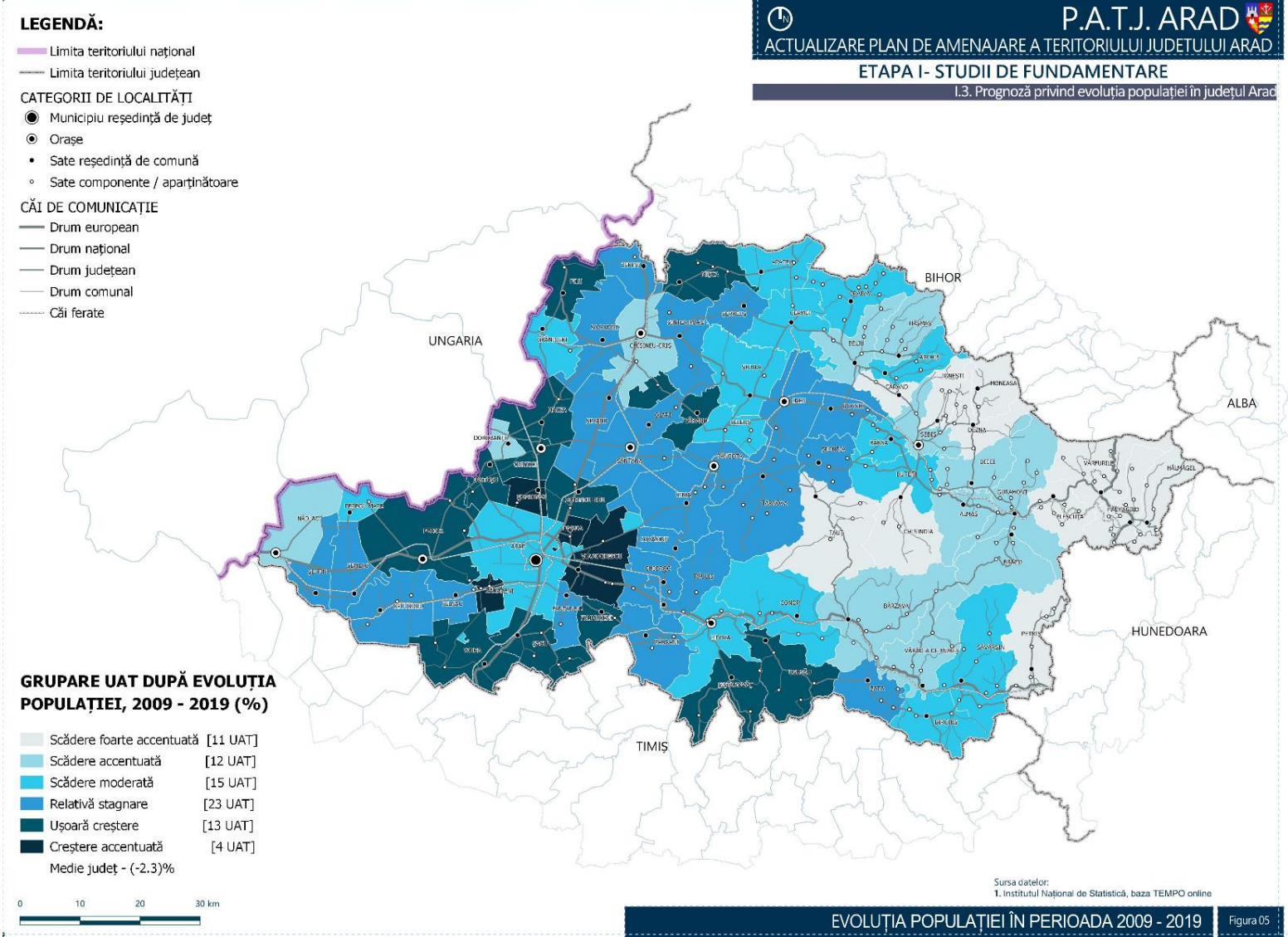
Anexa nr. 4: MIȘCAREA MIGRATORIE – RATA SPORULUI MIGRATORIU ÎN ANUL 2018

P.A.T.J. ARAD
 ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI ARAD
 ETAPA I- STUDII DE FUNDAMENTARE
 I.3. Prognoză privind evoluția populației în județul Arad

Anexa nr. 5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019

EVOLUȚIA POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 2009 - 2019 Figura 05